

BIBLIOGRAFIE

- AFRIKAANSE VOLKSANG- EN VOLKSPELEBEWEGING. 1989. Ons volkspele-erfenis. 'n Volk-spelehandleiding. Goodwood : Nasionale Boekdrukkery. 360 p.
- AHLERS, ANNA. 1984. Music as an therapeutic aid for children with physical handicaps, learning and personality problems. *Fasette*, 3(1):13-19, Jun.
- ALVIN, JULIETTE. 1991. Music therapy. London : Stainer & Bell. 181 p.
- ARONOFF, FRANCIS WEBBER. 1969. Music and young children. New York : Holt, Rinehart & Winston. 192 p.
- AVENANT, P.J. 1988. Riglyne vir suksesvolle onderwys. Durban : Butterworth. 485 p.
- BACHMANN, MARIE-LAURE. 1991. Dalcroze today. An education through and into music. Oxford : Clarendon Press. 377 p.
- BARNARD, J.S. *red.* 1973. Remediërende onderwys in die praktyk. Johannesburg : Perskor. 164 p.
- BARNARD, J.S. *red.* 1987. Opvoedkundig-sielkundige beginsels vir onderwysstudente. Pretoria : HAUM. 498 p.
- BENDER, C.J.G. 1992. Intelligensie. (*In Ferreira, G.V., red. Temas in die Psigopedagogiek - 2.* Pretoria : Van Schaik. p. 117-158.)
- BENDER, C.J.G. 1993. Leer en onthou op skool. (*In Louw, W.J., red. Klaskamerpraktyk - 'n oriëntasie.* Pretoria : Academica. p. 46-57.)
- BENDER, C.J.G. 1994. Leer. (*In Ferreira, G.V., red. Temas in die Psigopedagogiek - 1.* Stellenbosch : Universiteitsuitgewers en -Boekhandelaars. p. 129-299.)
- BERLYNE, D.E. 1975. Recent development in Piaget's work. (*In Sapp, Gary L., ed. Perspectives in educational psychology.* New York : MSS Educational Publishing Company. p. 45-56.)
- BIRKENSHAW, LOIS. 1982. Music for fun - music for learning. Toronto : Holt, Rinehart & Winston. 394 p.
- BLOOM, B.S. *ed.* 1956. Taxonomy of educational objectives. Bk. 1 : Cognitive domain. New York : David McKay Company. 207 p.
- BLOOM, BENJAMIN S. 1971. Mastery learning. (*In Block, James H., ed. Mastery learning.* New York : Holt, Rinehart & Winston. p. 47-63.)
- BLOOM, B.S. 1982. All our children learning. New York : McGraw-Hill. 275 p.
- BONDESIO, M.J. & BERKHOUT, S.J. 1987. Onderwys-stelselkunde. Pretoria : Gutenberg Boek-drukkers. 163 p.

- BOOT, J.G.S.B. 1984. Die opleiding van onderwysers vir begaafde leerlinge in die primêre skool. Aucklandpark : Onderwyskollege Goudstad. 159 p.
- BOOYSE, A.M. 1991a. Die begaafde onderpresteerder. (*In Kapp, J.A., red. Kinders met probleme : 'n Ortopedagogiese perspektief.* Pretoria : Van Schaik. p. 146-157.)
- BOOYSE, A.M. 1991b. Die milieu-geremde kind. (*In Kapp, J.A., red. Kinders met probleme : 'n Ortopedagogiese perspektief.* Pretoria : Van Schaik. p. 122-133.)
- BOTHA, P.N. 1991. 'n Neurologiese, fisiologiese en genetiese oriëntering. (*In Kapp, J.A., red. Kinders met probleme : 'n Ortopedagogiese perspektief.* Pretoria : Van Schaik. p. 205-262.)
- BOTHA, T.R. 1977. Die sosiale lewe van die kind in opvoeding. Pretoria : Pretoria Drukkers. 169 p.
- BOTHA, T.R. 1992. Motivering. (*In Ferreira, G.V., red. Temas in die Psigopedagogiek - 2.* Pretoria : Van Schaik. p. 91-115.)
- BRUNER, JEROME S. 1964. The act of discovery. (*In Ripple, Richard E., ed. Readings in learning and human abilities : Educational Psychology.* New York : Harper & Row Publishers. p. 236-248.)
- BURNS, MARY T. 1986. Musical creative learning and problem solving. *The creative child and adult quarterly*, XI(4):234-240.
- BYBEL. 1983. Die Bybel: nuwe vertaling. Kaapstad : Bybelgenootskap van Suid-Afrika.
- CALITZ, L.P. 1986. Klaskamerbestuur: Fundering. (*In Badenhorst, D.C., red. Skoolbestuur - die rol en taak van die onderwyser.* Pretoria : HAUM. p. 70-83.)
- CARROLL, JOHN B. 1971. Problems of measurement related to the concept of learning for mastery. (*In Block, James H., ed. Mastery learning.* New York : Holt, Rinehart & Winston. p. 29-46.)
- CHOKSY, LOIS. 1981. The Kodály context : Creating an environment for musical learning. Englewood Cliffs : Prentice-Hall. 281 p.
- CHOKSY, LOIS., ABRAMSON, R.M., GILLESPIE, A.E. & WOODS, D. 1986. Teaching music in the twentieth century. Englewood Cliffs : Prentice-Hall. 343 p.
- CLENDENING, C.P. & DAVIES, R.A. 1980. Creating programs for the gifted. London : R.R. Bowker Company. 574 p.
- CLOETE, M.G.T. 1990. Sosialemilieugerigte perspektiewe en teorieë van misdaadveroorsoeking. (*In Cloete, M.G.T. & Stevens, R., red. Kriminologie.* Halfweghuis : Southern Boekuitgewers. p. 77-101.)

- COETZEE, J.C. 1964. Inleiding tot die algemene praktiese opvoedkunde. Potchefstroom : Pro Rege. 339 p.
- COETZEE, N.A.J. 1991. Spel as opvoedingsmoontlikheid. *Suid-Afrikaanse Tydskrif vir Opvoedkunde*, 11(4):185-187.
- COETZEE, RON & DU TOIT, PETRUSA. 1986a. Die ontstaan van leerprobleme. (In Van Niekerk, P.A., red. Die opvoedkundige sielkundige. Stellenbosch : Universiteitsuitgewers. p. 196-208.)
- COETZEE, RON & DU TOIT, PETRUSA. 1986b. Simptomatologie. (In Van Niekerk, P.A., red. Die opvoedkundige sielkundige. Stellenbosch : Universiteitsuitgewers. p. 209-216.)
- COHEN, JACOB. 1988. Statistical power analysis for the behavioral sciences. New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates, Publishers. 553 p.
- CRONJÉ, M. & PRETORIUS, S.E. 1989. Vakdidaktiek van Wiskunde in die junior primêre fase. Pretoria : De Jager - HAUM. 305 p.
- CROUS, S.F.M. 1984. Fases in die volwassewording van die kind. (In Sonnekus, M.C.H., red. Opvoeding en opvoedingsprobleme tussen ouer en kind. Pretoria : HAUM. p. 32-48.)
- DAVIES, LEONORA. 1985. Sound waves. London : Bell & Hyman. 127 p.
- DE KOCK, DENISE. 1989. Music for learning. Cape Town : Maskew Miller Longman. 312 p.
- DE KOCK, D.M. 1993. Kommunikasie : Die onderwyser as eksponent. (In Louw, W.J., red. Klaskamerpraktyk - 'n oriëntasie. Pretoria : Academica. p. 68-78.)
- DE MIRANDA, SYLVAIN. 1987. Dwelms en dwelmmisbruik in Suider-Afrika. Pretoria : Van Schaik. 103 p.
- DERBYSHIRE, E.J. 1991a. Leergestremdheid. (In Kapp, J.A., red. Kinders met probleme : 'n Ortopedagogiese perspektief. Pretoria : Van Schaik. p. 390-433.)
- DERBYSHIRE, E.J. 1991b. Skoolgereedheidsprobleme. (In Kapp, J.A., red. Kinders met probleme : 'n Ortopedagogiese perspektief. Pretoria : Van Schaik. p. 187-201.)
- DE VILLIERS, L., COETZEE H.B. & VENTER, R.K. 1988. Handleiding vir A-toets-gebruikers. Pretoria : RGN. 66 p.
- DE VILLIERS, T.C. 1990. Verantwoordbare Musiekonderwys. *Tydskrif vir Primêre Onderwys*, 6:43-48.
- DE WET, J.J., MONTEITH, J.L. de K., STEYN, H.S. & VENTER, P.A. 1981a. Navorsingsmetodes in die opvoedkunde. Pretoria : Butterworth. 348 p.

- DE WET, J.J., MONTEITH, J.L. de K. & VAN DER WESTHUIZEN, G.J. *samest.* 1981b. Opvoedende leer. Durban : Butterworth. 470 p.
- DE WET, J.J., VAN ZYL, P.J. & DU TOIT, P.J.S. 1979. Inleiding tot die Psigologiese Opvoedkunde. Johannesburg : McGraw-Hill. 177 p.
- DRIVER, ANN. 1973. Music and movement. London : Oxford University Press. 122 p.
- DUMINY, P.A. & SÖHNIGE, W.F. 1981. Didaktiek : Teorie en praktyk. Kaapstad : Longman. 232 p.
- DU PLESSIS, HELENA. 1991. Musiekbeluistering in die primêre skool. (*In Hauptfleisch, Sarita., red. Musiekopvoeding : Waarom? Wat? Hoe? Pretoria : R.G.N. p. 187-196.*)
- DU PLESSIS, HELENA. 1992. Die problematiek van (klas)musiekopvoeding in 'n nuwe onderwysbedeling. *Suid-Afrikaanse Musiekonderwyser*, 120:14-16, Jun.
- DU PLESSIS, SUSAN. 1993. Die waarheid oor leergestremdhede. Pretoria : Benedic Boeke. 137 p.
- DU PREEZ, J.G.S. 1973. Remediërende skrifonderrig. (*In Barnard, J.S., red. Remediërende onderwys in die praktyk. Johannesburg : Perskor. p. 130-144.*)
- DU PREEZ, J.J. & MALAN, J.A. 1989. Klimaatskepping in die klaskamer. Stellenbosch : Universiteit-Uitgewers. 56 p.
- DU PREEZ, J.J. & STEENKAMP, W.L. 1980. Spesifieke leergestremdhede - basiese beginsels. Durban : Butterworth. 129 p.
- DU TOIT, L. 1991a. Die kind met probleme. (*In Kapp, J.A., red. Kinders met probleme : 'n Ortopedagogiese perspektief. Pretoria : Van Schaik. p. 23-34.*)
- DU TOIT, L. 1991b. Verstandelike gestremdheid. (*In Kapp, J.A., red. Kinders met probleme : 'n Ortopedagogiese perspektief. Pretoria : Van Schaik. p. 298-330.*)
- DU TOIT, P.J.S. 1988. Psigo-Opvoedkunde. Baillie Park : Onderwyskollege Potchefstroom. 283 p.
- DU TOIT, S.J. 1991i. Inleidende oriëntering. (*In Du Toit, S.J. & Kruger, Nicky. Die Kind - 'n opvoedkundige perspektief. Durban : Butterworths. p. 1-25.*)
- DU TOIT, S.J. 1991ii. Die wordende kind as totaliteit in opvoeding. (*In Du Toit, S.J. & Kruger, Nicky. Die kind - 'n opvoedkundige perspektief. Durban : Butterworths. p. 27-67.*)
- ENGELBRECHT, C.S. 1992. Die betekenis van die vader in die lewe en opvoeding van sy kind. (*In Le Roux, Johann, red. Temas in die sosiopedagogiek. Pretoria : Van Schaik. p. 49-77.*)

- ENGELBRECHT, C.S., KOK, J.C. & VAN BILJON, S.S. 1986. *Volwassewording*. Durban : Butterworth. 235 p.
- ERWEE, GRETCHEN. 1980. *Riglyne vir hulpprogramme ten aansien van lees- en spelprobleme by kinders met spesifieke leergeremdheid*. Pretoria : UP. (Verhandeling - M. Ed.) 334 p.
- FERREIRA, G.V. *red.* 1992. *Temas in die Psigopedagogiek - 2*. Pretoria : Van Schaik. 176 p.
- FINDLAY, ELSA. 1971. *Rhythm and movement. Applications of Dalcroze Eurhythmics*. Illinois : Summy-Birchard Company. 89 p.
- FRASER, W.J., LOUBSER, C.P. & VAN ROOY, M.P. 1990. *Didaktiek*. Durban : Butterworths. 203 p.
- FRAZEE, JANE & KREUTER, KENT. 1987. *Discovering Orff. A curriculum for music teachers*. London : Schott. 224 p.
- GAGE, N.L. & BERLINER, D.C. 1992. *Educational psychology*. Boston : Houghton Mifflin Company. 667 p.
- GAGNÉ, ROBERT M. 1970. *The conditions of learning. Second Edition*. New York : Holt, Rinehart & Winston. 407 p.
- GAGNÉ, ROBERT M. 1975. *Some new views of learning and instruction*. (*In Sapp, Gary, L., ed. Perspectives in educational psychology*. New York : MSS Educational Publishing Company. p. 35-42.)
- GAGNÉ, ROBERT M. 1985. *The conditions of learning and theory of instruction*. Tokyo : Holt-Saunders Japan. 361 p.
- GALLAHUE, DAVID L. 1976. *Motor development and movement experiences for young children (3-7)*. New York : John Wiley & Sons. 413 p.
- GARBERS, J.G., FAURE, J.S. & KOK, J.C. 1976. *Die ontwerp van opvoedingsprogramme vir kleuters*. Stellenbosch/Grahamstad : Universiteits-Uitgewers en -boekhandelaars. 258 p.
- GARDINER, J. & GARDINER, H. 1990. *Satanisme*. Kaapstad : Struikhof. 170 p.
- GESELL, A. *ed.* 1946. *The child from five to ten*. London : Harper & Brothers Publishers. 475 p.
- GESELL, ARNOLD. 1948. *Studies in child development*. London : Harper & Brothers Publishers. 224 p.
- GIBSON, P. 1991. *Ideas towards a music program integrated into the general curriculum of the primary school*. (*In Hauptfleisch, Sarita., red. Musiekopvoeding: Waarom? Wat? Hoe?* Pretoria : RGN. p. 175-186.)

- GILBERT, JEAN. 1984. Musical starting points with young children. London : Ward Lock Educational. 128 p.
- GINOTT, H.G. 1974. Tussen ouer en kind. Kaapstad : Tafelberg. 144 p.
- GREENBERG, MARVIN. 1979. Your children need music. Englewood Cliffs : Prentice-Hall. 332 p.
- GREYLING, P.J. & JOUBERT, J.J. s.a. Vakdidaktiek van leesonderrig vir die junior primêre fase. Pretoria : De Jager-HAUM. 156 p.
- GREYLING, R.J. 1987. Terrorisme : die feite. Pretoria : Van Schaik. 180 p.
- GRIESSEL, G.A.J., LOUW, G.J.J. & SWART, C.A. 1986. Grondbeginsels van opvoedende onderwys. Pretoria : Acacia Books. 225 p.
- GROBLER, RIEKIE. 1990. Musiek in die preprimêre skool. Durban : Butterworths. 132 p.
- GROVÉ, M.C. 1984. Skoolgereedheid. Durban : Butterworth. 193 p.
- GROVÉ, M.C. 1989. Volgende jaar skool toe. Pretoria : HAUM. 139 p.
- GROVÉ, M.C. & HAUPTFLEISCH, H.M.A.M. 1982. Op die drumpel. Pretoria : De Jager-HAUM. 272 p.
- GROVÉ, M.C. & HAUPTFLEISCH, H.M.A.M. 1977. Perseptuele ontwikkeling. Pretoria : De Jager-HAUM. 184 p.
- GROVÉ, M.C. & HAUPTFLEISCH, H.M.A.M. 1987a. Trapklippies : Program vir skoolgereedheid. Onderwysershandleiding. Deel 1. Pretoria : HAUM. 484 p.
- GROVÉ, M.C. & HAUPTFLEISCH, H.M.A.M. 1987b. Trapklippies : Program vir skoolgereedheid. Werkboek. Deel 1. Pretoria : HAUM. 72 p.
- GROVÉ, M.C. & HAUPTFLEISCH, H.M.A.M. 1988. Remediërende onderwys in die primêre skool. Pretoria : HAUM. 354 p.
- GROVÉ, M.C. & HAUPTFLEISCH, H.M.A.M. 1990. Trapklippies : Program vir skoolgereedheid. Onderwysershandleiding. Deel 2. Pretoria : HAUM. 556 p.
- HALLAHAN, D.P., KAUFFMAN, J.M. & LLOYD, J.W. 1985. Introduction to learning disabilities. Englewood Cliffs : Prentice-Hall. 306 p.
- HAMACHEK, DON E. 1979. Psychology in teaching, learning and growth. Boston : Allyn & Bacon, Inc. 539 p.

- HARRIES, RHONDA & YOST, HILDRED. 1981. Elements of handwriting. California : Academic Therapy Publications. 94 p.
- HAUPTFLEISCH, S.J. 1985. Musiekterapie in Suid-Afrika. Stellenbosch. 346 p. (Verhandeling (M. Ed.) - Stellenbosch.) (Mikrofiche.)
- HEIBERG, D. & STEYN, M. 1982. Die eerste treë in musiek. Kaapstad : Maskew Miller. 226 p.
- HENDRIKSE, S., ENDEMANN, H. & JACOBS, T. 1992. Musiek vir juniors. Pretoria : Academica. 94 p.
- HERBST, H. 1988. Second language teaching. Pretoria : Academica. 104 p.
- HEUNIS, LOFTUS. 1991. Die grondslag van musikale geletterdheid as 'n doelwit in klasmusiek-onderrig. *Suid-Afrikaanse Musiekonderwyser*, 118:10-11, Jun.
- HEYNS, ANNA. s.a. Ortopedagogiek (Volume 1). Pretoria : Onderwyskollege Pretoria. 267 p.
- HOROWITZ, FRANCES DEGEN. 1987. Exploring developmental theories. London : Lawrence Erlbaum Associates, Publishers. 216 p.
- HURLOCK, ELIZABETH B. 1987. Child development. London : McGraw-Hill. 570 p.
- HUYSAMEN, G.K. 1986. Sielkundige meting - 'n inleiding. Pretoria : Academica. 124 p.
- HUYSAMEN, G.K. 1987. Beskrywende statistiek vir die sosiale wetenskappe. Pretoria : Academica. 115 p.
- JACOBS, C.D. 1987. Die kind in spervuur. (In Louw, W.J., red. Gesin in krisis. Pretoria : Van Schaik. p.30-37.)
- JACOBS, L.J. & VREY, J.D. 1982. Selfkonsep, diagnose en terapie. Pretoria : Academica. 150 p.
- JACOBS, TERTIA. 1988. Klasmusiekonderrig in die eerste skooljaar. Pretoria : HAUM. 163 p.
- JOHNSON, D.J. & MYKLEBUST, H.R. 1967. Learning disabilities. New York : Grune & Stratton. 336 p.
- JONKER, K. 1991. Satanisme - 'n realiteit. Pretoria : Sigma-Pers. 212 p.
- JORDAAN, W.J., JORDAAN, J.J. & NIEWOUDT, J.M. 1979. Algemene Sielkunde: 'n Psigobiologiese benadering. Deel 2. Johannesburg : McGraw-Hill Boekmaatskappy. 1010 p.
- KACHELHOFFER, A. 1993. Onderwysmedia vir doeltreffende onderwys. (In Louw, W.J., red. Klaskamerpraktyk - 'n oriëntasie. Pretoria : Academica. p. 79-88.)

- KAPP, J.A. *red.* 1991. Kinders met probleme : 'n Ortopedagogiese perspektief. Pretoria : Van Schaik. 522 p.
- KERSH, BERT Y. 1964. The motivating effect of learning by directed discovery. (*In* Ripple, Richard E., *ed.* Readings in learning and human abilities: Educational Psychology. New York : Harper & Row Publishers. p. 396-404.)
- KITCHING, D. & ROSSOUW, J. 1990. Dwelms. Oorwinning is moontlik. Kaapstad : Human & Rousseau. 95 p.
- KLEIN, MARVIN L. 1985. The development of writing in children. Englewood Cliffs : Prentice Hall. 178 p.
- KLEIN, STEPHEN B. 1991. Learning. Principles and applications. New York : McGraw-Hill, Inc. 594 p.
- KOK, J.C. 1975. Leerprobleme en perseptueel-motoriese ordening. Johannesburg : Perskor. 54 p.
- KOKOT, SHIRLEY J. 1992. Understanding giftedness - a South African perspective. Durban : Butterworths. 258 p.
- KRATHWOHL, D.R., BLOOM, B.S. & MASIA, B.B. 1964. Taxonomy of educational objectives. Bk. II: Affective Domain. New York : David McKay Company. 196 p.
- KRIEGLER, S. 1987. Egskeiding en kindermishandeling. (*In* Louw, W.J., *red.* Gesin in krisis. Pretoria : Van Schaik. p. 49-61.)
- KRIGE, ERINA. 1989. Die rol van ritmiek in die ontwikkeling van die kleuter. *Suid-Afrikaanse Musiekonderwyser*, 115:16-17, Des.
- KROMHOUT, JAN. 1978. Kinderwysies. Pretoria : Van Schaik. 23 p.
- KROUSE, M.A. 1988. Beginning English. Mastering second language first three years. Babelegi : Unibook Publishers. 373 p.
- KRUGER, H.B. 1980. Algemene skoolvoortligting vir onderwysstudente. Durban : Butterworth. 204 p.
- KRUGER, NICKY. 1991a. Die wording van die voorskoolse kind. (*In* Du Toit, S.J. & Kruger, Nicky. Die kind - 'n opvoedkundige perspektief. Durban : Butterworths. p. 69-105.)
- KRUGER, NICKY. 1991b. Die wording van die primêre skoolkind. (*In* Du Toit, S.J. & Kruger, Nicky. Die kind - 'n opvoedkundige perspektief. Durban : Butterworths. p. 107-139.)
- LABAN, RUDOLF. 1988. The mastery of movement. (revised by L. Ullmann) Plymouth : Northcote House. 196 p.

- LABINOWICZ, ED. 1980. *The Piaget Primer. Thinking, learning, teaching.* California : Addison-Wesley Publishing Company. 310 p.
- LABUSCHAGNE, F.J. & EKSTEEN, L.C. 1993. *Verklarende Afrikaanse Woordeboek.* Pretoria : Van Schaik. 1117 p.
- LAMPRECHT, CHRIS E. 1987. Die kreatiewe aanwending van volksmusiek. *Lantern*, 36(1):53-59, Febr.
- LAMPRECHT, FRANCES. 1989. *Liedjies vir klein mensies.* Pretoria : Van Schaik. 19 p.
- LAMPRECHT, J.C. 1987. Die motiveringstaak van 'n onderwyser. (*In Liebetrau, J.P., red. Handleiding vir algemene skoolvoorligting.* Johannesburg : Perskor. p. 495-513.)
- LANCASTER, M.M. 1987. *Vakdidaktiek vir Afrikaans.* Pretoria : Academica. 125 p.
- LANCASTER, M.M. 1988. *Leesonderwys in die junior primêre fase.* Pretoria : Universiteit van Pretoria. (Proefskrif - D. Phil.) 306 p.
- LANDIS, BETH & CARDER, POLLY. 1972. *The eclectic curriculum in American music education; contributions of Dalcroze, Kodály and Orff.* Virginia : Music Educators National Conference. 247 p.
- LAYCOCK, S.R. & MUNRO, B.C. 1966. *Educational psychology.* Vancouver : Copp Clark Publishing Company. 470 p.
- LERNER, J.W. 1981. *Learning disabilities.* Boston : Houghton Mifflin Company. 541 p.
- LE ROUX, JOHANN. *red.* 1992. *Temas in die sosiopedagogiek.* Pretoria : Van Schaik. 201 p.
- LE ROUX, J. & SMIT, M.E. 1992. Die verskynsel **kind-vyandige kultuur** in die eietydse samelewing. (*In Le Roux, Johann., red. Temas in die sosiopedagogiek.* Pretoria : Van Schaik. p. 79-117.)
- LOUW, D.A. & EDWARDS, D.J.A. *samest.* 1993. *Sielkunde. 'n Inleiding vir studente in Suider-Afrika.* Johannesburg : Lexicon Uitgewers. 1000 p.
- LOUW, PETER. 1987i. *Hhhakkel Hhhakkel.* Kaapstad : Tafelberg. 109 p.
- LOUW, W.J. *red.* 1987ii. *Gesin in krisis.* Pretoria : Van Schaik. 106 p.
- MANS, MINETTE E. 1986. 'n Pleidooi vir meer kognitiewe musiekopvoeding. *Suid-Afrikaanse Tydskrif vir Opvoedkunde*, 6(2):127-133, Mei.
- MAYESKY, M., NEUMAN, D. & WLODKOWSKI, R.J. 1985. *Creative activities for young children.* New York : Delmar Publishers. 513 p.

- McLACHLAN, P. 1983. Klasonderrig in musiek. Goodwood : Nasou. 290 p.
- McNALLY, D.W. 1974. Piaget, education and teaching. Sussex : New Educational Press. 171 p.
- MEIJ, MART & SOMBOLASE, BETTY. 1993. Learning development strategies. Pretoria : De Jager-HAUM. 143 p.
- MEYER, C.J. 1986. Ortopedagogiek vir onderwysstudente. Potchefstroom : Pro Rege. 335 p.
- MEYER, L.W. & KOTZé, J.M.A. 1992a. Kinder-seksuele mishandeling. (*In Le Roux, Johann, red. Temas in die sosiopedagogiek. Pretoria : Van Schaik. p. 135-160.*)
- MEYER, L.W. & KOTZé, J.M.A. 1992b. Kinder-seksuele mishandeling - gevolge. (*In Le Roux, Johann, red. Temas in die sosiopedagogiek. Pretoria : Van Schaik. p. 161-196.*)
- MITCHELL, PETER. 1992. The psychology of childhood. London : The Falmer Press. 168 p.
- MönKS, F.J. & KNOERS, A.M.P. 1986. Ontwikkelingspsychologie. Nijmegen : Dekker & Van de Vegt. 347 p.
- MOUTON, J. & MARAIS, H.C. 1992. Basiese begrippe : metodologie van die geesteswetenskappe. Pretoria : RGN-Uitgewers. 310 p.
- MUSSEN, P.H., CONGER, J.J., KAGAN, J. & HUSTON, A.C. 1990. Child development and personality. New York : Harper & Row. 688 p.
- NASIONALE KRUGERWILDTUIN. s.a. Inkleurboek. 48 p.
- NEETHLING, K. 1984. Die begaafde kind. Kaapstad : Human & Rousseau. 104 p.
- NEETHLING, K. 1993. Kreatiwiteit laat jou wondere verrig. Pretoria : Benedic Boeke. 119 p.
- NYE, ROBERT E. & NYE VERNICE T. 1985. Music in the elementary school. Englewood Cliffs : Prentice-Hall, Inc. 467 p.
- NYE, VERNICE. 1979. Music for young children. Iowa : Wm. C. Brown. 226 p.
- OLIVIER, A. 1984i. Die kreatief begaafde kind. Pretoria : HAUM. 149 p.
- OLIVIER, S.E. 1984ii. Opvoedingsprobleme by die skoolbeginner. (*In Sonnekus, M.C.H., red. Opvoeding en opvoedingsprobleme tussen ouer en kind. Pretoria : HAUM. p. 105-111.*)
- OLIVIER, M. 1986a. Skoolgereedmakingsterapie. (*In Van Niekerk, P.A., red. Die opvoedkundige sielkundige. Stellenbosch : Universiteitsuitgewers. p. 160-181.*)
- OLIVIER, M. 1986b. Speeltherapie. (*In Van Niekerk, P.A., red. Die opvoedkundige sielkundige. Stellenbosch : Universiteitsuitgewers. p. 130-135.*)

- OLIVIER, M.A.J. 1990. Skoolgereedheid van die kind in die enkelouergesin. *Suid-Afrikaanse Tydskrif vir Opvoedkunde*, 10(3):230-233, Aug.
- OMÓND, J.L. 1983. Die begaafdes. Pretoria : HAUM. 143 p.
- OOSTHUIZEN, CHRISTEL. 1979. Tinki-Tonki. Vrolikheid vir kleingoed. Pretoria : Van Schaik. 37 p.
- OWEN, K. & TALJAARD, J.J. 1988. Handleiding vir die gebruik van sielkundige en skolastiese toetse van IPEN en die NIPN. Pretoria : RGN. 512 p.
- PAINTER, FRIEDA. 1984. Living with a gifted child. London : Souvenir Press. 256 p.
- PIEK, J.P. 1985. Die kleutertydperk. (In Louw, D.A., Gerdes, L.C. & Meyer, W.F., *samst.* Menslike ontwikkeling. Pretoria : HAUM. p. 221-277.)
- PIENAAR, RYKIE. 1987. Ons kleinste maatjies sing. Liedjies vir Pre-primêre klasse en aanvangsklasse van die Primêre skool. Johannesburg : McGraw-Hill. 32 p.
- PIETERSE, RIA. 1983. Musiek as terapeutiese middel vir kinders met leerprobleme. Potchefstroom : PU vir CHO. (Verhandeling - M. Ed.) 248 p.
- PIETERSE, RIA. 1987. **Storietyd** in die junior primêre fase - ontwikkeling of slegs ontspanning? *Klasgids*, 22(1):10-13, Febr.
- PIETERSE, RIA. 1988. Die rol van gehoor in die taalontwikkeling van die jong kind en die skoolbeginner. *Klasgids*, 23(3):3-9, Aug.
- PIETERSE, RIA. 1989. Doelgerigte taalverwerwing in die moedertaal. *Klasgids*, 24(1):3-9, Febr.
- PIETERSE, RIA. 1993. Swak spelling: Leerlingonverskilligheid of ontoereikende spellingonderrig? *Klasgids*, 28(4):3-14, Okt.
- PLUG, C., MEYER, W.F., LOUW, D.A. & GOUWS, L.A. 1989. Psigologiewoordeboek. Johannesburg : Lexicon Uitgewers. 484 p.
- POTGIETER, HETTA & JORDAAN, BURT. 1984. Singgoed vir kleingoed. Pretoria : Academica. 71 p.
- PRETORIUS, J.W.M. 1976. Die problematiese opvoedingsituasie. Johannesburg : McGraw-Hill. 150 p.
- PRETORIUS, J.W.M. 1982. Kommunikasie in die klaskamer. Pretoria : Van Schaik. 172 p.
- PRETORIUS, J.W.M. 1987. Die kwesbaarheid van die moderne gesin. (In Louw, W.J., red. Gesin in krisis. Pretoria : Van Schaik. p. 19-29.)

- PRETORIUS, J.W.M. 1990. Opvoeding, samelewing, jeug. Pretoria : Van Schaik. 256 p.
- PRETORIUS, J.W.M. 1992a. Opvoeding en persoonlikheidsontwikkeling. (*In* Le Roux, Johann, red. Temas in die sosiopedagogiek. Pretoria : Van Schaik. p. 21-48.)
- PRETORIUS, J.W.M. 1992b. Opvoedingsgedrag en die psigiese lewe van die kind. (*In* Ferreira, G.V., red. Temas in die Psigopedagogiek - 2. Pretoria : Van Schaik. p. 1-51.)
- PRETORIUS, J.W.M. 1993. Sosiale aspekte van die klaskamerpraktyk. (*In* Louw, W.J., red. Klaskamerpraktyk - 'n oriëntasie. Pretoria : Academica. p. 106-115.)
- PURKEY, W.W. 1970. Self concept and school achievement. Englewood Cliffs : Prentice-Hall. 86 p.
- RAATH, MAGDA. 1992. Onderprestasie. Só help ek my kind. Pretoria : Academica. 83 p.
- RAATH, M.C. & JACOBS, L.J. 1990. Dinamiek van die selfkonsep. Pretoria : Academica. 137 p.
- RENZULLI, J.S. 1977. The enrichment triad model. Connecticut : Creative learning Press, Inc. 88 p.
- ROBERTSON, G. 1990. Kindermolestering in Suid-Afrika. Pretoria : Unibook Uitgewery. 85 p.
- ROOS, N.J. & MÖLLER, A.T. 1989. Stres - hanteer dit self. Kaapstad : Human & Rousseau. 123 p.
- ROOS, S.G. 1985. Geestelike weerbaarheid. Pretoria : N.G.-Kerkboekhandel. 132 p.
- SANDBANK, GRACIELA. 1983. Music as a therapeutic resource for learning disabled children. Johannesburg : University of the Witwatersrand. (Dissertation - M. Ed.) 117 p.
- SAS 1985. User's guide, Version 5. Cary, N.C. : SAS Institute Inc. 1290 p.
- SAS/STAT 1988. User's guide, Release 6.03 Edition. Cary, N.C. : SAS Institute Inc. 1028 p.
- SAUER, J. 1986. Riglyne vir die ontwerp van verantwoordbare musiekprogramme vir verstandelik erg gestremde leerlinge. Pretoria : Unisa. (Verhandeling - M. Ed.) 154 p.
- SCHALKWIJK, F.W. 1984. Grondslagen van musiektherapie. Nijmegen : Dekker & Van de Vegt. 158 p.
- SCHREUDER, J.H. 1987. Leer en studievoorigting. (*In* Barnard, J.S., red. Opvoedkundig-sielkundige beginsels vir onderwysstudente. Pretoria : HAUM. p. 365-387.)
- SEALE, R. 1988. Rock musiek. Pretoria : Sigma-Pers. 221 p.
- SERFONTEIN, GORDON. 1991. The hidden handicap. Sydney : Simon & Schuster. 184 p.

- SHAPIRO-RANCER, SUSAN. 1985. Music therapy and the handicapped. *The American music teacher*, 35(2):46-47, Nov./Dec.
- SHREEVES, ROSAMUND. 1985. Children dancing. A practical approach to dance in the primary school. London : Ward Lock Educational. 238 p.
- SMEIJSTERS, HENK. 1987. Muziek en psyche. Thema's met variaties uit de muziekpsychologie. Maastricht : Van Gorcum, Assen. 170 p.
- SMIT, G.J. 1991. Psigometrika. Pretoria : HAUM-Tersiêr. 449 p.
- SMIT, G.J. 1993. Navorsing. Riglyne vir beplanning en dokumentasie. Halfweghuis : Southern Boekuitgewers. 68 p.
- SMITH, RINA. 1981. Leer die kind ken: riglyne vir die maatskaplike werker. Pretoria : Academica. 150 p.
- SMITH, T.G. 1989. Die kleuter en spel. (*In Verster, T.L., red. 'n Histories-opvoedkundige verkenning van kleinkinderopvoeding.* Pretoria : Unisa. p. 197-212.)
- SONNEKUS, M.C.H. 1976. Ouer en kind. Pretoria : Perskor. 161 p.
- STEENKAMP, L.G. 1990. Grootouers en die primêre opvoedingsituasie. *Suid-Afrikaanse Tydskrif vir Opvoedkunde*, 10(5/6):478-483, Des.
- STEYN, ANNA F., VAN WYK, DEON & LE ROUX, TESSA. 1989. Die gesin : gister en vandag. Pretoria : Academica. 376 p.
- STEYN, P.J.N., BADENHORST, D.C. & YULE, R.M. 1984. Onderrigmetodiek. Johannesburg : McGraw-Hill. 122 p.
- STRYDOM, FRIKKIE. 1983. Prettige liedjies vir Hansies en Grietjies. Windhoek : Gamsberg-Uitgewers. 11 p.
- STUART, J.F. red. 1987. Didaktiek. Johannesburg : Macmillan Suid-Afrika. 103 p.
- TAYLOR, C.A. & VAN DER WESTHUIZEN, C.P. 1983. Die onderrig van die begaafde kind. Durbanville : Uitgewery Boschendal. 205 p.
- THEUNISSEN, HETTIE. 1992. Vakdidaktiek vir elementêre natuurwetenskap. Pretoria : Academica. 102 p.
- TOD
kyk
- TRANSVAAL. Onderwysdepartement. 1978. Sillabus vir klasmusiek: Primêre skool, Gr.i-st. 4. Pretoria. 38 p.

TOD

kyk

TRANSVAAL. Onderwysdepartement. 1993a. Onderrig van luister. Studiegids (no. 26) Afrikaans Eerste Taal. St. 6-10. 39 p.

TOD

kyk

TRANSVAAL. Onderwysdepartement. 1993b. Sukses met sang. Studiegids (no. 10) Klasmusiek: Primêre fase. 16 p.

TOD

kyk

TRANSVAAL. Onderwysdepartement. 1993c. TOD-Omsendbrief: No. 10, 8 Februarie. Pretoria. 2 p.

TORRANCE, E.P. 1975. Creative kids. (*In Sapp, Gary L., ed. Perspectives in educational psychology. New York: MSS Educational Publishing Company. p. 191-196.*)

TUTTLE, F.B. & BECKER, L.A. 1980. Characteristics and identification of gifted and talented students. Washington, D.C.: National Education Association. 143 p.

VAN BLERK, BENITA. 1991. 'n Uitvoerbare musiekprogram in die pre-primêre skool. *Die Kleuterjare*, 21:65-74.

VAN COLLER, A.J. 1987a. Die biologiese grondslae van gedrag. (*In Barnard, J.S., red. Opvoedkundig-sielkundige beginsels vir onderwysstudente. Pretoria: HAUM. p. 52-94.*)

VAN COLLER, A.J. 1987b. Oorerwing, omgewing en ontwikkeling. (*In Barnard, J.S., red. Opvoedkundig-sielkundige beginsels vir onderwysstudente. Pretoria: HAUM. p. 95-125.*)

VAN COLLER, A.J. 1987c. Opvoedkundig-sielkundige versteurings by kinders. (*In Barnard, J.S., red. Opvoedkundig-sielkundige beginsels vir onderwysstudente. Pretoria: HAUM. p. 342-364.*)

VAN COLLER, A.J. *red.* 1989. Psigologiese aspekte in die opvoedingsituasie. 'n Oriëntering vir onderwysstudente. Pretoria: Sunset View Uitgewers. 426 p.

VAN DEN AARDWEG, E.M. & VAN DEN AARDWEG, E.D. 1993. Psychology of education - a dictionary for students. Pretoria: E & E Enterprises. 254 p.

VAN DER HOVEN, A.E. 1990. Persoonsgerigte perspektiewe en teorieë oor misdaadveroor-saking. (*In Cloete, M.G.T. & Stevens, R., red. Kriminologie. Halfweghuis: Southern Boekuitgewers. p. 53-76.*)

VAN DER MERWE, ANDRI. 1986. Gestremdhede by kinders. (*In Van Niekerk, P.A., red. Die opvoedkundige sielkundige. Stellenbosch: Universiteits-Uitgewers. p. 243-264.*)

- VAN DER MERWE, E.A. 1973. Simptome van leerprobleme by die kind. (*In* Barnard, J.S., red. *Remediërende onderwys in die praktyk.* Johannesburg : Perskor. p. 12-21.)
- VAN DER MERWE, E.A. 1987a. Intelligensie en kognisie. (*In* Barnard, J.S., red. *Opvoedkundig-sielkundige beginsels vir onderwysstudente.* Pretoria : HAUM. p. 147-168.)
- VAN DER MERWE, E.A. 1987b. Die laerskoolkind - 5 tot 13 jaar. (*In* Barnard, J.S., red. *Opvoedkundig-sielkundige beginsels vir onderwysstudente.* Pretoria : HAUM. p. 272-294.)
- VAN DER MERWE, E.A. 1989a. Die hoogbegaafde kind. (*In* Van Coller, A.J., red. *Psigologiese aspekte in die opvoedingsituasie. 'n Oriëntering vir onderwysstudente.* Pretoria : Sunset View Uitgewers. p. 5=1-5=29.)
- VAN DER MERWE, E.A. 1989b. Intelligensie. (*In* Van Coller, A.J., red. *Psigologiese aspekte in die opvoedingsituasie. 'n Oriëntering vir onderwysstudente.* Pretoria : Sunset View Uitgewers. p. 3=1-3=30.)
- VAN DER MERWE, S.E. & JACOBS, L.J. 1992. Die interpretasie van kindertekeninge. Pretoria : Academica. 166 p.
- VAN DER STOEP, F. & LOUW, W.J. 1987. Inleiding tot die Didaktiese Pedagogiek. Pretoria : Academica. 277 p.
- VAN DER WALT, J.L. & DEKKER, ELISE I. 1983. Fundamentele opvoedkunde vir onderwysstudente. Silverton : Promedia-Publikasies. 299 p.
- VAN DER WALT, J.L., DEKKER, ELISE I. & VAN DER WALT, I.D. 1985. Die opvoedingsgebeure. Potchefstroom : PU vir CHO. 273 p.
- VAN DER WATEREN, H. s.a. a. Tiloedele en ander liedjies vir die laerskool. Potchefstroom : Onderwyskollege Potchefstroom. 23 p.
- VAN DER WATEREN, RIEKIE. s.a. b. Van trommelblik tot rondo. 25 liedjies vir die laerskool. Potchefstroom : Potchefstroom Herald. 44 p.
- VAN DER WESTHUIZEN, J.P. 1989. Opvoedkundig-sielkundige temas vir onderwysstudente. Durban : Butterworths. 188 p.
- VAN DER WESTHUYSEN, T.W.B. & SCHOEMAN, W.J. 1983. Ontwikkelingspsigologie. (*In* Louw, D.A., *samest.* Inleiding tot die Psigologie. Johannesburg : McGraw-Hill. p. 185-231.)
- VAN DER WESTHUYSEN, T.W.B. & SCHOEMAN, W.J. 1985. Die middelkinderjare. (*In* Louw D.A., Gerdes, L.C., Meyer, W.F., *samest.* Menslike ontwikkeling. Pretoria : HAUM. p. 283-334.)
- VAN NIEKERK, P.A. 1978. Die onderwyser en die kind met probleme. Stellenbosch : Universiteits-Uitgewer en -Boekhandelaars. 219 p.

- VAN NIEKERK, P.A. red. 1986a. Die opvoedkundige sielkundige. Stellenbosch : Universiteits-Uitgewers. 428 p.
- VAN NIEKERK, P.A. 1986b. Ortopedagogiese diagnostiek. Stellenbosch : Universiteits-Uitgewers en -Boekhandelaars. 300 p.
- VAN RIPER, CHARLES. 1982. The nature of stuttering. Englewood Cliffs : Prentice-Hall. 468 p.
- VAN SCHALKWYK, MIMMIE. 1990i. Musiek en taalvaardigheid. *Die Kleuterjare*, 20:25-29.
- VAN SCHALKWYK, O.J. 1990ii. Ouerbetrokkenheid - 'n handleiding vir die onderwyser. Pretoria : Alkanto Uitgewers. 275 p.
- VAN SCHALKWYK, MIMMIE. 1991. Die emosionele kwaliteit van liedjies. *Die Kleuterjare*, 21:29-33.
- VAN SCHALKWYK, O.J. 1988. Die onderwysstelsel. Teorie en praktyk. Alkantrant : Alkanto-uitgewers. 322 p.
- VAN WYK, G. & LA COCK, A. 1988. Egskeiding in Suid-Afrika. Kaapstad : Timmins. 125 p.
- VAN WYK, P.C. 1991a. Besondere legeremdhedsvorme. (*In Kapp, J.A., red. Kinders met probleme: 'n Ortopedagogiese perspektief. Pretoria : Van Schaik. p. 83-111.*)
- VAN WYK, P.C. 1991b. Die didakties-verwaarloosde kind. (*In Kapp, J.A., red. Kinders met probleme: 'n Ortopedagogiese perspektief. Pretoria : Van Schaik. p. 134-145.*)
- VAN WYK, SARAH. 1984. Opvoedingsprobleme by die kleuter. (*In Sonnekus, M.C.H., red. Opvoeding en opvoedingsprobleme tussen ouer en kind. Pretoria : HAUM. p. 95-104.*)
- VAN ZYL, P.J. & VAN DER WALT, J.L. 1975. Opvoeding en selfbegrip. Potchefstroom : Pro Rege. 71 p.
- VASTA, R., HAITH, M.M. & MILLER, S.A. 1992. Child Psychology. New York : John Wiley & Sons. 665 p.
- VEDDER, R. 1977. Kinderen met leer- en gedragsmoeilikheden. Groningen : Wolters-Noordhoff. 227 p.
- VEDDER, R. 1983. Kinderen met leer- en gedragsmoeilikheden. Groningen : Wolters-Noordhoff. 257 p.
- VIVIERS, B. 1981. Sebra. (*In Opperman, D.J., samest. Nuwe kleuterverseboek. Kaapstad : Tafelberg. p. 71.*)
- VREY, J.D. 1979. Die opvoedeling in sy selfaktualisering. Pretoria : Unisa. 358 p.

- WADSWORTH, B.J. 1989. Piaget's theory of cognitive and affective development. London : Longman. 212 p.
- WALKER, ROBERT. 1984. Music education. Illinois : Charles C. Thomas Publisher. 168 p.
- WARNER, BRIGITTE. 1991. Orff-Schulwerk. Applications for the classroom. Englewood Cliffs : Prentice-Hall. 305 p.
- WEDEMEYER, AVARIL & CEJKA, JOYCE. 1975. Creative ideas for teaching exceptional children. Colorado : Love Publishing Company. 135 p.
- WEICH, ELFRIEDE. 1991. Musiekbeluistering vir die kleuter. *Die Kleuterjare*, 21:50-54.
- WHEELER, L. & RAEBECK, LOUIS. 1979. Orff and Kodaly adapted for the elementary school. Iowa : Wm. C Brown. 299 p.
- WILSON, MABEL F. 1961. Music time. London : Oxford University Press. 58 p.
- WINEBRENNER, SUSAN. 1992. Teaching gifted kids in the regular classroom. Minneapolis : Free Spirit Publishing Inc. 161 p.
- WOOD, MIRIAM. 1993. Music for people with learning disabilities. London : Souvenir Press Ltd. 187 p.
- WOOLFOLK, ANITA E. 1993. Educational Psychology. Boston : Allyn and Bacon. 643 p.
- WORKSHEET SERIES. 1987a. Tyd sal leer. Brighton Beach : Edubooks. 38 p.
- WORKSHEET SERIES. 1987b. Wiskunde : Meesterkaarte vir gr. i. Bk. 1. Brighton Beach : Edubooks. 28 p.
- YOUNG, PERCY. 1965. Zoltan Kodály and his music for children. *Child Education*, 42(10):3-4, Aug.
- ZINAR, RUTH. 1983. Music in your classroom. New York : Parker Publishing Company, Inc. 210 p.

DISKOGRAFIE

- BACH, J.S. Tokkate en Fuga in d. (vir pyporrel)
- SAINT-SAËNS, C. Die karnaval van die diere.

BYLAE

BYLAE A: SKOOLGEREEDHEIDSTOETS

- i Instruksies
- ii Skoolgereedheidstoets

BYLAE B: WERKBOEK

- i Samestelling van die werkboek
- ii Prente
 - a trein: werkeenheid 15
 - b olifant: werkeenheid 23
 - c wiskunde 1
 - wiskunde 2 } opsioneel
 - d sebra: werkeenheid 25

BYLAE C: LIEDERE

Alfabetiese lys van liedere wat in die program gebruik is

BYLAE D: RESULTATE

- i Liggaamsbegrip
 - a Kop-poteling
 - b Liggaamstekeninge
 - c Opmerkings
- ii Kreatiwiteit
 - a Tekening van 'n winkel
 - b Tekening van 'n kerk
 - c Afbeelding van selfgemaakte instrumente

BYLAE A: SKOOLGEREEDHEIDSTOETS (vgl. 5.3.2)**i Instruksies by die afneem van die toets**

- L.W.**
- a GEEN tydsbeperking word gestel nie.
 - b Leerlinge word individueel getoets.
 - c Die programaanbieder neem self die toets af.
 - d Evaluering moet tydens die afneem van die toets gedoen word, maar so onopsigtelik as moontlik (vul op elke leerling se toetsvorm in). Die aanvanklike toets se resultate word by "1" ingevul en die toets aan die einde van die program by "2".
 - e Tydens die tweede toetsafneming moet elke leerling 'n nuwe kopie elk van p.8-10 (van die skoolgereedheidstoets) ontvang, wat na voltooiing aan die oorspronklike bladsye vasgeheg word.
 - f Vergelyk die instruksies deurgaans met die toets vir beter begrip.

1 AFDELING A: SINTUIGLIKE WAARNEMING**1.1 Visueel****i Kleur**

- a Wys 3 kartonne (rooi, geel en blou - 100 x 120 cm.) aan die leerling. Hy/sy moet sê watter kleure waargeneem word.
- b Voeg (terwyl die leerling sy oë toemaak) oranje, pienk, pers, ougoud, swart en groen kaarte van dieselfde grootte by. Vra daarna die leerling om die rooi, geel en blou oorspronklike kleure uit te wys.
- c Verwyder die kaarte. Vra watter drie kleure aan die begin vertoon is.

ii Vorms

- a Wys 'n sirkel, driehoek en 'n vierkant aan die leerling. Die figure moet op dieselfde kleur karton aangebring wees (100 x 150 cm.). Die leerling moet dit benoem.
- b Voeg ander vorms op dieselfde kleur karton geteken by, en vra die leerling om die sirkel, driehoek en die vierkant aan te toon.
- c Neem alle voorbeelde weg en vra watter vorms aan die begin vertoon is.

iii Voëls en mak diere

- a Wys herkenbare prente op 'n A4-karton gemonteer, van 'n volstruis, daarna 'n kat en laastens 'n hond. Die leerling moet dit benoem.
- b Wys hierna talle prente van voëls, byvoorbeeld 'n sekretarisvoël, uil, flaminke, aasvoëls, wilde katte, wilde honde, 'n jakkals asook 'n jagluiperd. Die leerling moet die oorspronklike volstruis, hond en kat kan uitwys.
- c Verwyder alle prente. Die leerling moet die oorspronklike drie voorbeelde weer benoem.

iv Wilde diere

Leeu, olifant en kameelperd

v Plante/bome

Jakaranda, roos en kosmos

} Volg dieselfde instruksies
soos by (i-iii)

1.2 Ouditief

i Klanke uit omgewing

- a Speel 'n band voor met die volgende herkenbare klanke/geluide: mense wat gesels, water wat loop, die lui van 'n telefoon en die radionuus wat voorgelees word. Die leerling moet dit identifiseer en benoem.
- b Speel nog bekende klanke voor en laat die leerling die oorspronklike klanke identifiseer.
- c Laat die leerling die oorspronklike vier klanke weer in volgorde opnoem, nadat die bandspeler afgeskakel is.

ii Diere: Honde, katte en voëls

iii Musiekinstrumente: Trom, klavier, driehoek en kitaar

iv Mense wat sing: Manstem, damestem en 'n kinderstem

} Volg instruksies soos by (i-iii)

1.3 Tassintuig

i Vorms

- a Laat die leerling die drie vorms (sirkel, driehoek en 'n vierkant, ± 130 cm. deursnee) met toe oë uitken. Hierdie vorms moet vooraf uit stewige karton uitgeknipt wees. Sorg moet gedra word dat die leerling nie die vorms sien nie, maar wel deur daaraan te vat/voel/hanteer, dit te herken en te benoem.
- b Gee ander vorms by, van ongeveer dieselfde grootte, en vra om die sirkel, driehoek en vierkant te identifiseer. Om seker te maak dat die leerling nie raai nie, kan hy gevra word as hy 'n korrekte antwoord gee waarom hy so antwoord.
- c Neem alle items weg en vra aan die leerling watter vorms daar aanvanklik was.

ii Eetgerei

Plaas vooraf 'n koppie, vurk, lepel, stomp mes, poedingbak en piering op 'n tafel en gooi dit met 'n stoflap toe. Vra die leerling om sy oë toe te maak en verwyder die stoflap. Gee die artikels een vir een aan die leerling en vra wat hy telkens hanteer.

- iii Bekende artikels ten opsigte van skryfgereedskap word ook vooraf bymekaargesit en bedek: 'n boek, skêr, uitveër, potlood, liniaal en ander. Volg die instruksies soos by vorige oefeninge.

iii Tekstuur

- a Vul verskillende houers vooraf elkeen met die volgende inhoud: meel, sand, klippies en water. Laat elke leerling sy hand in die houers druk, terwyl sy oë toe is, en laat hy deur hantering van die inhoud probeer vasstel wat dit is waaraan hy vat. Verskaf 'n skoon handdoek om die leerling se hande elke keer skoon te maak na die tekstuur bepaal is, sodat dit hom nie verhinder in die vasstelling van die volgende houer se inhoud nie.
- b Gee ook blokkies wat met skuurpapier en plastiek oorgetrek is en een elk gesny uit spons en hout. Die leerling moet sê of dit glad/grof en hard of sag is, terwyl hy dit hanteer. Volg verder weer die patroon met die vorige toetse.

2 AFDELING B: TAALVAARDIGHEID

Volg instruksies op die toepaslike bladsy van die toets, waar dit volledig verstrekk is.

3 AFDELING C: PERSEPTUEEL-MOTORIESE VAARDIGHEID

3.1 Volg instruksies soos dit op die toets aangebring is.

3.2 Volg instruksies soos dit op die toets aangebring is.

3.3 Plak 'n groot "8" met maskeerband op die vloer vas waarop elke leerling moet loop sonder om sy/haar balans te verloor.

3.4 Om tyd te bespaar, kan hierdie oefeninge in die klas in groepverband gedoen word. Leerlinge se name moet vooraf korrek op elke bladsy aangebring word.

3.5 Die inkleuroefening moet liever individueel gedoen word, aangesien die leerlinge geneig is om na die maats se werk te kyk. Die res van die onderafdelings (b-e), se instruksies moet soos beskryf is, uitgevoer word.

L.W. APPARAAT

- * Alle apparaat moet vooraf voorberei word, soos dit benodig sal word in die toets. In gevalle (Afdeling A) moet gekleurde kartonne, vorms en prente duidelik herkenbaar wees.
- * Klankopnames in Afdeling A (1.2) moet duidelik en herkenbaar wees.
- * Apparaat wat in 1.3 gebruik word, moet nie die leerlinge kan beseer deur die hantering daarvan nie.
- * Tydens 'n skriftelike opdrag (3.4-3.5) moet die gegewens op die vel papier wat die leerlinge telkens ontvang, baie duidelik aangebring wees. Die leerlinge moet oor potlode beskik wat geskik is vir die uitvoering van hulle opdragte.

ii Skoolgereedheidstoets

NAAM: _____ GROEP: Klasmusiek/Spesiale program

- * L.W. 1 Dui op gegewens soos einde Maart ingewin
- 2 Dui op gegewens soos einde Oktober ingewin
- V Dui die moontlike verskil tussen die resultate aan:

-1 = swakker
 0 = geen verandering
 +1 = verbetering

AFDELING A:

1 SINTUIGLIKE WAARNEMING:

1.1 Visueel

	<u>KLEUR:</u> Rooi, Geel, Blou (3)	<u>VORMS:</u> (3) 	<u>VOËLS EN MAK DIERE:</u> Hond, Kat, Volstruis (3)	<u>WILDE DIERE:</u> Leeu, Olifant, Kameelperd (3)	<u>PLANTE:</u> Jakaranda, Roos, Kosmos (3)	<u>TOTAAL</u> (15)
<i>Herkenning:</i>						
1						
2						
V						
<i>Diskriminasie:</i>						
1						
2						
V						
<i>Geheue:</i>						
1						
2						
V						

1.2 Ouditief

OMGEWING:	DIERE:	MUSIEK INSTRUMENTAAL:	MUSIEK VOKAAL:	TOTAAL:
Mense, Water, Telefoon, TV/Radio (4)	Honde, Katte, Voëls (2x) (4)	Trom, Klavier, Driehoek, Kitaar (4)	Man, vrou en Kind (3)	(15)

Herkenning:

- 1
- 2
- V

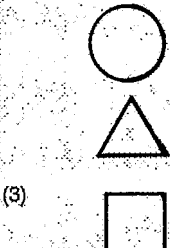
Diskriminasie:

- 1
- 2
- V

Geheue:

- 1
- 2
- V

1.3 Tas-sintuig

VORMS:	EETGEREI:	SKOOL:	TEKSTUUR:	TOTAAL:
	Koppie, Vurk, Mes, Lepel, Piering, Poedingbak (3)	Boek, Skêr, Uitveër (3)	Glad/Grof (2), Meel, Sand, Klippies, Water (4)	(15)

Herkenning:

- 1
- 2
- V

Diskriminasie:

- 1
- 2
- V

Geheue:

- 1
- 2
- V

OPMERKINGS:

1 _____

2 _____

V _____

AFDELING A - Subtotaal: 1 ___ 2 ___ V ___

TOTAAL: 45AFDELING B2 TAALVAARDIGHEID: (Sinvolle kommunikasie - begrip)OPDRAG: *Vertel my enige storie wat jy al gehoor het OF vertel my van jou troeteldiere OF wat jy in die vakansie gaan doen.*

*	<u>Let op na:</u>	i	Aanvang: Huiwerig of spontaan	(5)
		ii	Feitelike inhoud	(5)
		iii	Logiese volgorde van sinne	(5)
		iv	Algemene taalbeheersing en woordeskat	(5)
		v	Emosionele belewing tydens die vertelling	(5)

INDIEN ENIGE BABATAAL VOORKOM, MOET
DIT AANGETEKEN WORD.

1 i _____

ii _____

iii _____

iv _____

v _____

TOTAAL: 25

SUBTOTAAL AFD. B: 1
2
V

V

2

1

OPMERKINGS:

V

IV

III

II

I

V

V

IV

III

II

I

2

AFDELING C

3 PERSEPTUEEL-MOTORIESE VAARDIGHEID:3.1 Lateraliteit en liggaamsbegrip:

Wys na jou:

	Linkeroor (1)	Neus (1)	Linkerhand se pinkie (1)	Regtervoet (1)	Linkeroog (1)	TOTAAL (5)
1						
2						
V						

3.2 Posisie in die ruimte: Gebruik blokkies en die houer daarvan.Sit dié
blokkie:

	Bo-op (1)	Onder (1)	Voor (1)	Agter (1)	Langsaan (1)	TOTAAL (5)
1						
2						
V						

3.3 Oog-voetkoördinasie: (Growth motoriese vaardighede)*Opdrag:* a Loop op die patroon wat op die vloer aangedui is (3)

b Skop die bal liggies na dáárdie hoek (1)

1 ___ 2 ___ V ___ TOTAAL: 4

3.4 Oog-handkoördinasie: (Fyn motoriese vaardighede)*Opdrag:* a Trek met jou potlood die buitelyne van een van die twee blare (vgl. p. 8 van skoolgereedheidstoets) (2).

b Trek die pad wat elke insek na die blom kan volg (vgl. p. 9 van skoolgereedheidstoets) (4).

1 ___ 2 ___ V ___ TOTAAL: 6

3.5 Motoriese reaksie op ouditiewe opdragte/wenke:*Opdrag:* a Toon die volgende Orff-instrumente aan die leerlinge:*Driehoekie, Trom en simbale.*

Kleur nou twee SIRKELS en twee DRIEHOEKE in die prent voor jou in (onderskeiding van voorgrond-agtergrond; vgl. p. 10 van skoolgereedheidstoets) (2).

b Stap terwyl die trombegeleiding aanhou. Staans stil sodra die klank ophou (2)

- c Klap hande: hard of sag in ooreenstemming met die begeleiding op die driehoekie/ritmestokkies (2).
- d Reageer op musiek in 2- en 3-slagmaat. Demonstreer aan die leerling. Klap hande of stamp voete vir 2-slag, terwyl vir 3-slag met die hele bolyf geswaai word (2).
- e Speel hoë en lae note voor op 'n melodiese instrument. Vra leerling om dit met handhoogtes aan te dui. Demonstreer eers wat van hom/haar verwag word (2).

Opmerkings: (t.o.v. Afdeling C)

1 _____

2 _____

V _____

SUBTOTAAL AFD. C: 1 _____

2 _____

V _____

TOTAAL: 30

TOTALE PUNTESTAND:

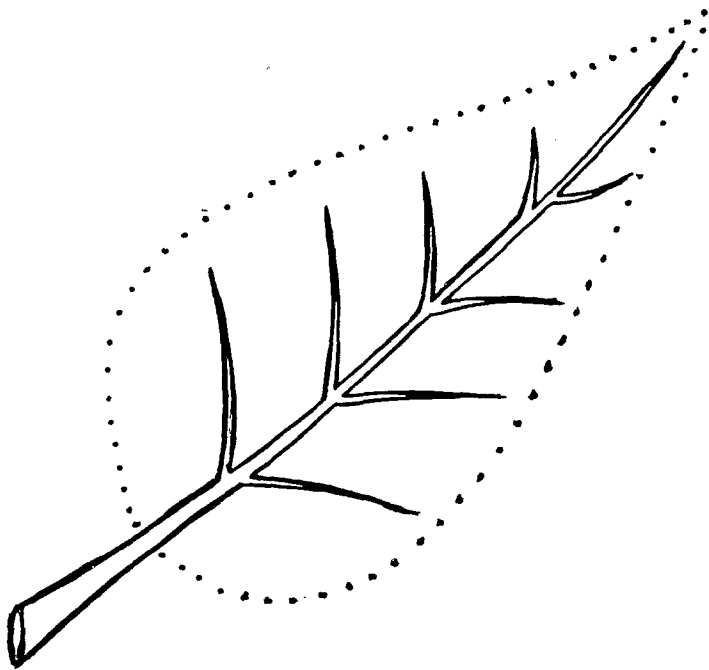
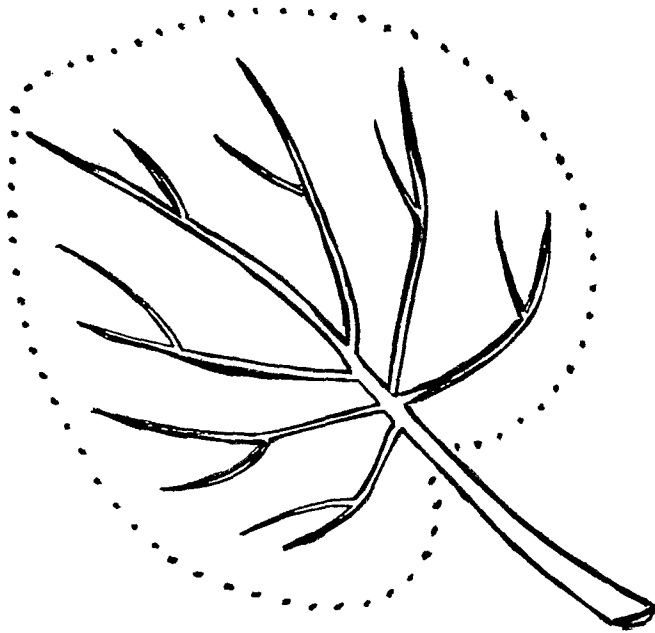
1 _____

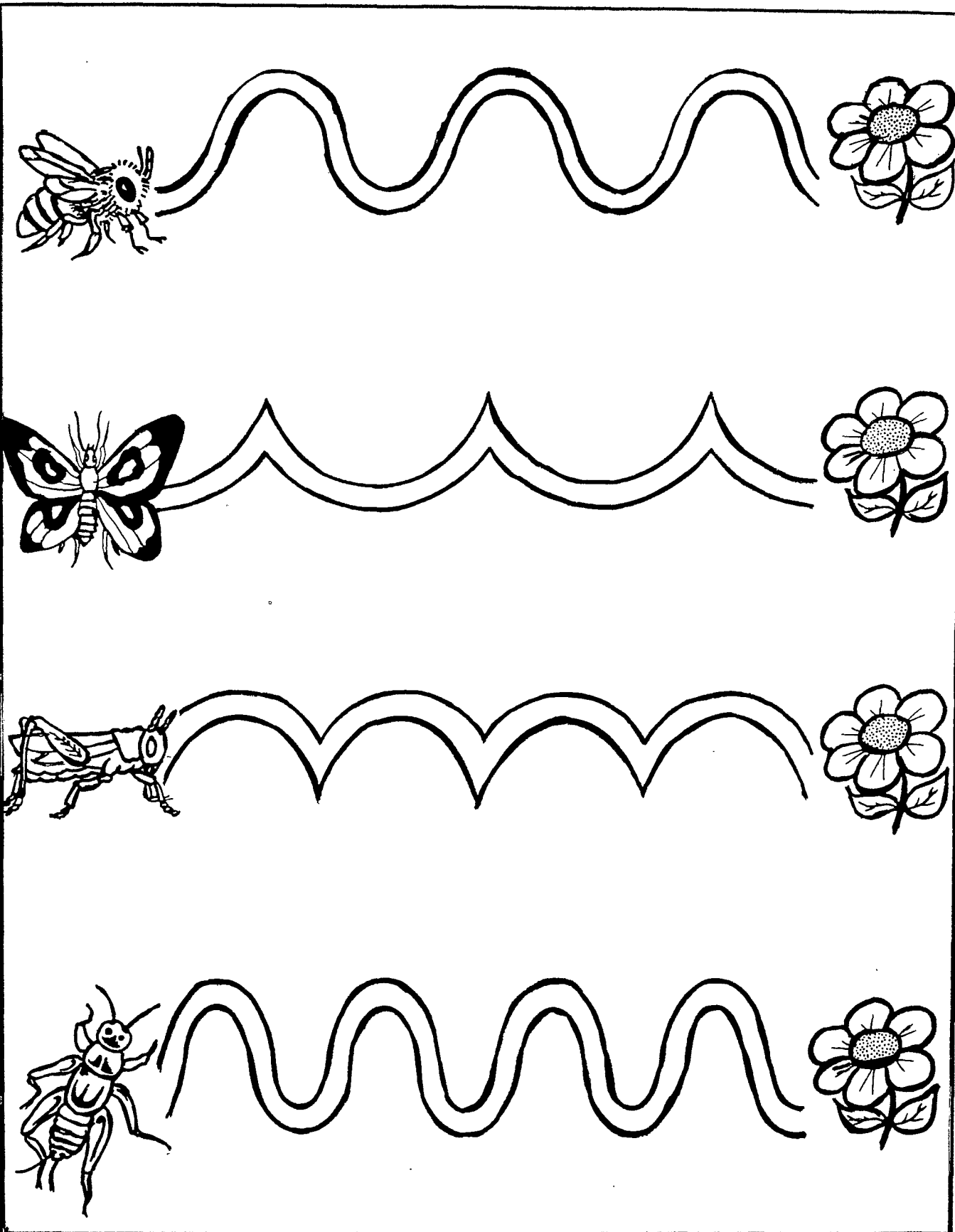
2 _____

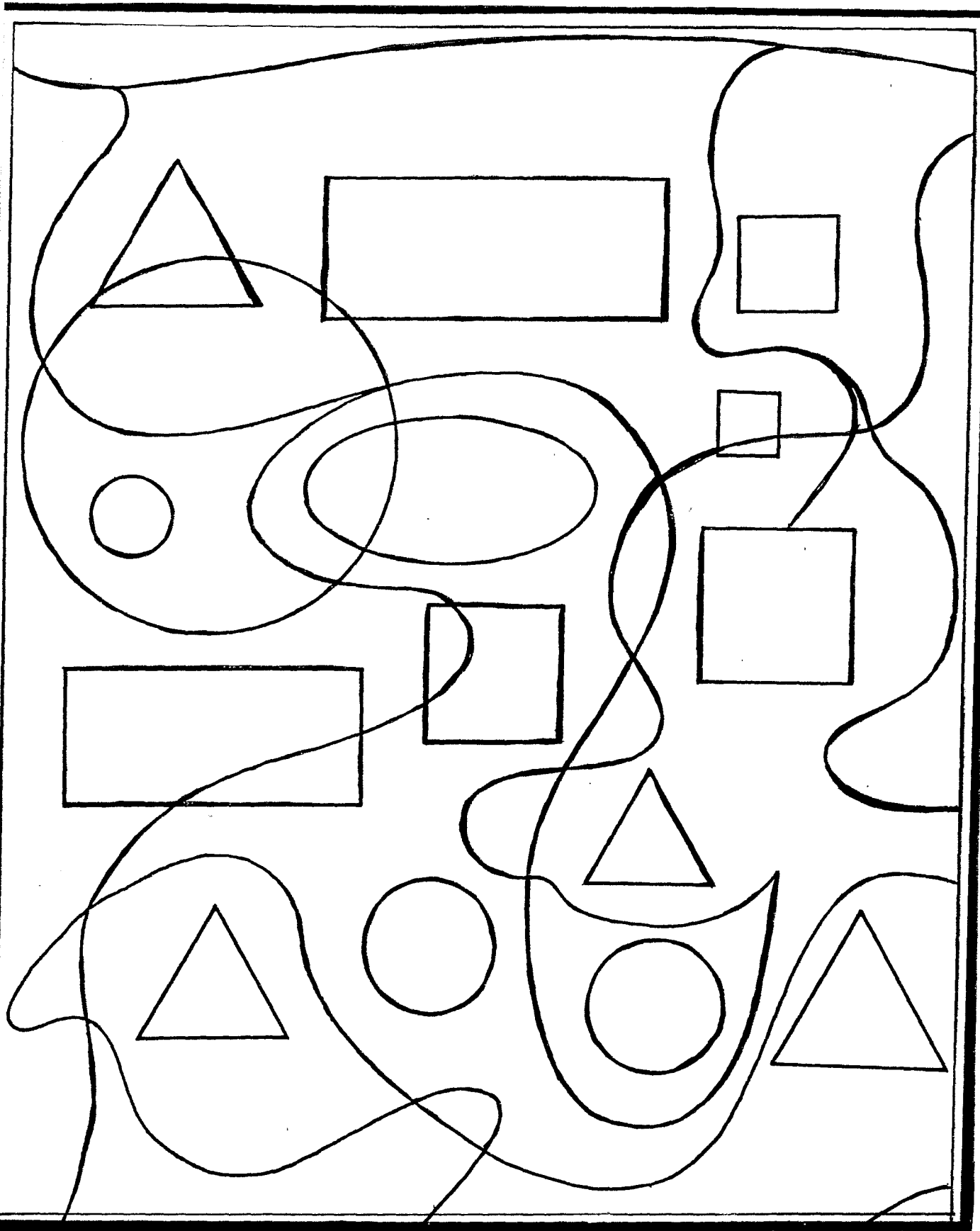
V _____

Maksimum = 100

PROBLEME WAT MOONTLIK KAN ONTSTAAN OF REEDS UIT DIE GEGEWENS BLYK:

BYLAE B: WERKBOEK

i Samestelling en gebruik van 'n werkboek

'n Lêer (A4-grootte) is geneem en 12 ongenommerde bladsye is binne-in geplaas. Die eerste 2 was gelinieer (met die oog op skrifoefeninge) en die res was net wit velle papier. Dit is deeglik met 'n krumbinder vasgeheg, sodat dit soos 'n boek vertoon het. Voorop is 'n etiket aangebring met die leerling se naam asook 'n gekleurde plakker langsaan, wat óf geel (eksperimentele groep) óf groen (kontrolegroep) was.

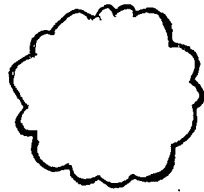
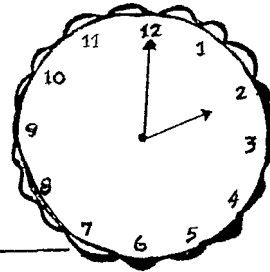
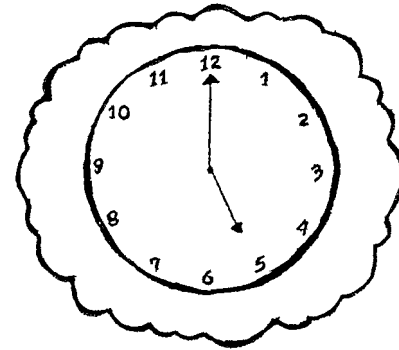
Om die uitdeel van die werkboeke tydens die lesaanbiedings te bespoedig, is nommers ook by die naam van die leerling aangebring (alfabeties, volgens vanne) in die betrokke groep. Die doel was dat die leerlinge hulle nommer moes leer ken. Later het leerlinge op hulle nommers gereageer of hulle het self die nommers gevolg en betyds hulle boeke in ontvangs geneem. Tydens die inneem van die werkboeke, is ook volgens die nommers gewerk. Dit het die proses vlot laat verloop en het ook terselfdertyd as kontrole gedien dat alle boeke wel ingelewer is.

Gedurende die programaanbieding het die aanbieder bladsye met inkleurprente (vgl. Bylae Bii), direk voor die aanvang van 'n nuwe werkeenheid, in elke leerling se boek ingeplak.

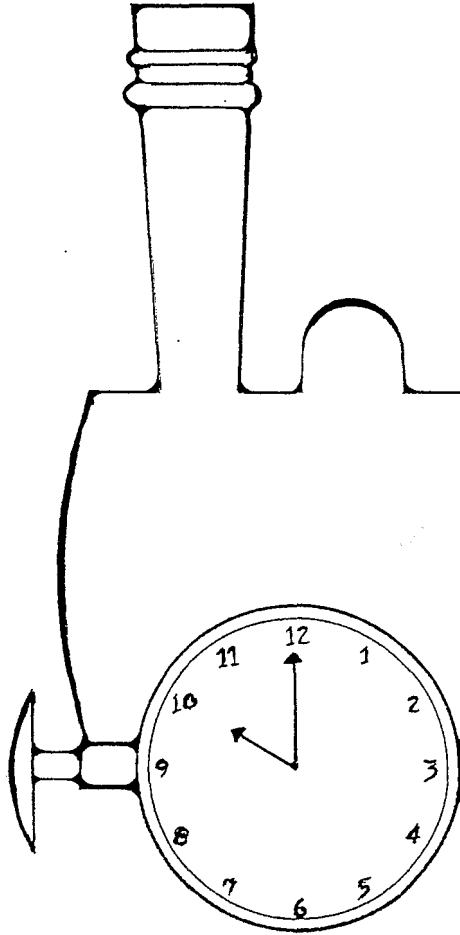
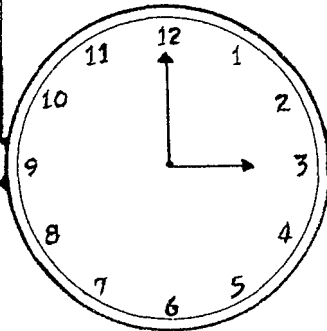
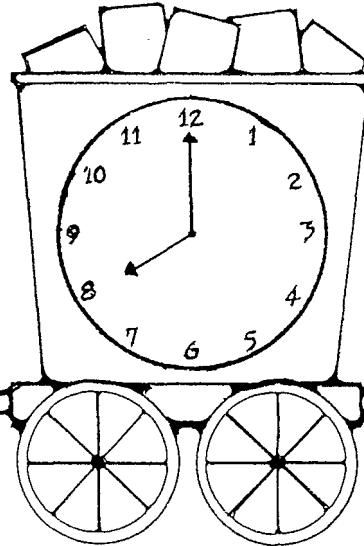
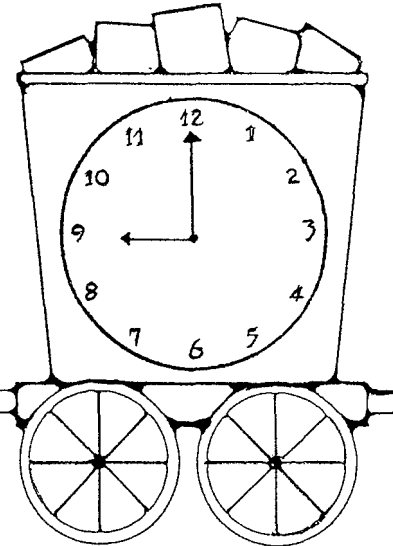
Geen musiekpapier is in die boek ingebind nie. Met die aanbieding van werkeenheid 18, is die volgende aangebring:

		NOOTWAARDES				
		-	taa	-	(stap)	
		-	ta-té	-	(draf)	
		-	saa	-	(rus)	
						
			tok			
	Toonhoogte:		_____			
		s	_____			
		m	_____			
			hyg die ou-pa klok			

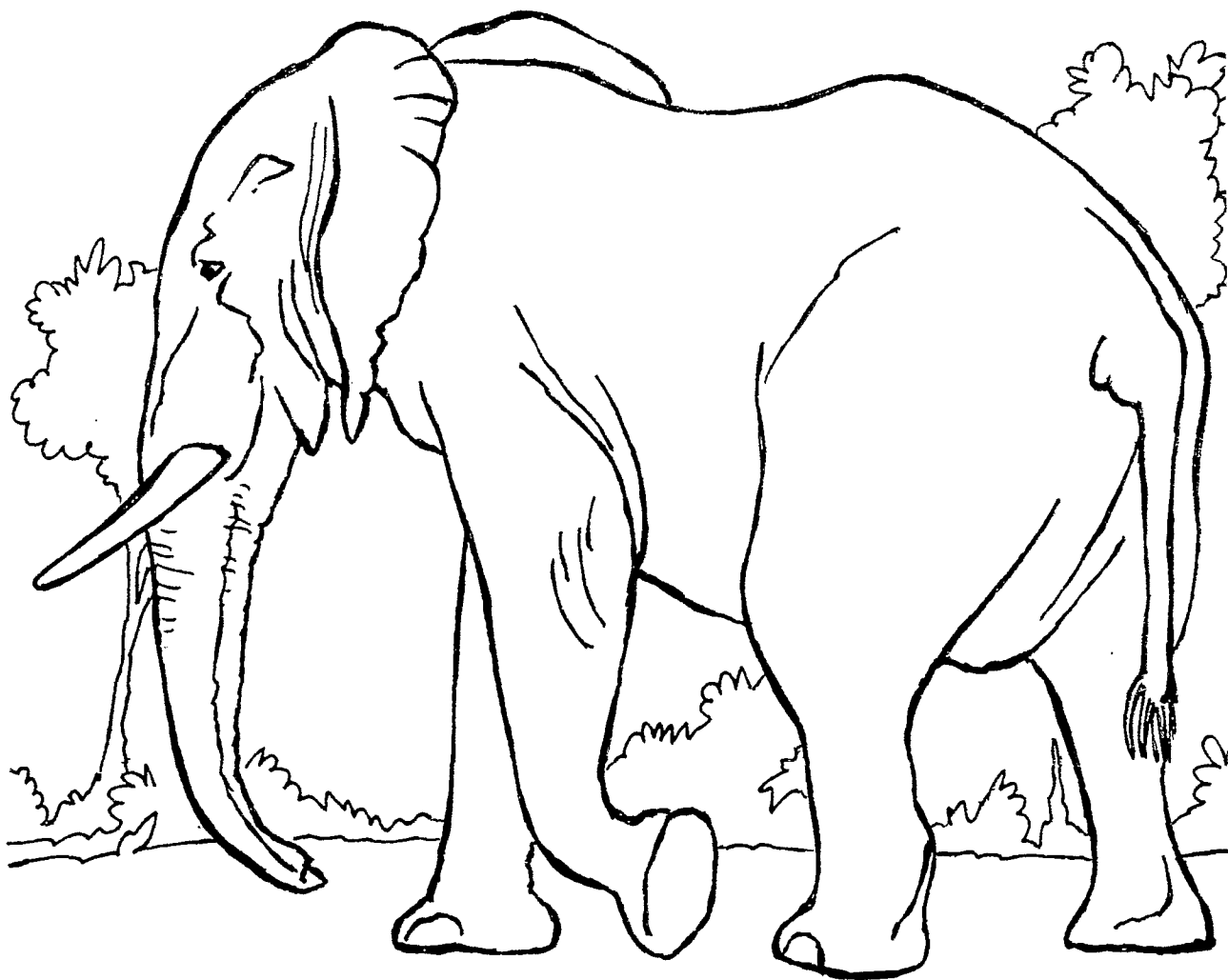
Daar was twee bladsye met eenvoudige sommetjies (vgl. Bylae B: (ii), Wiskunde 1 & 2), wat reeds aan die begin van die program in elke boek aangebring was. Indien 'n leerling met die dag se opdrag in die klas klaar was, kon hy hieraan werk. Van die stadiger werkers het nie by die voltooiing van hierdie bladsye uitgekom nie, of het dit slegs gedeeltelik voltooi. Aangesien dit nie 'n deel van 'n spesifieke les was nie, kon dit geen afbreuk aan die res van die programaanbieding doen, indien hierdie bladsye nie voltooi is nie.

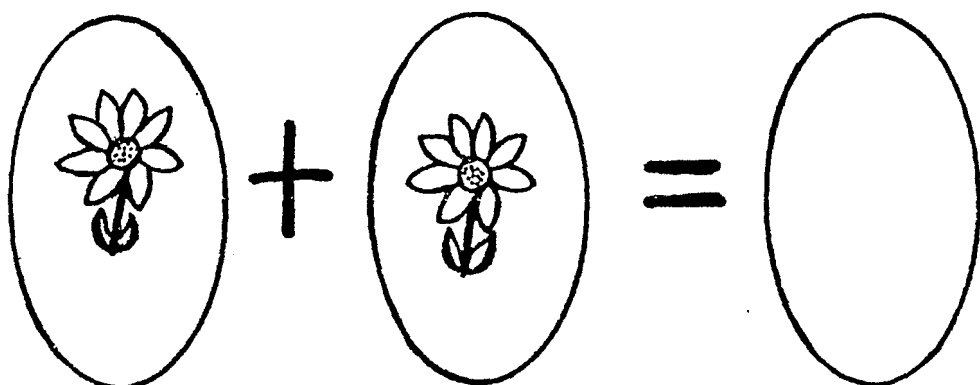
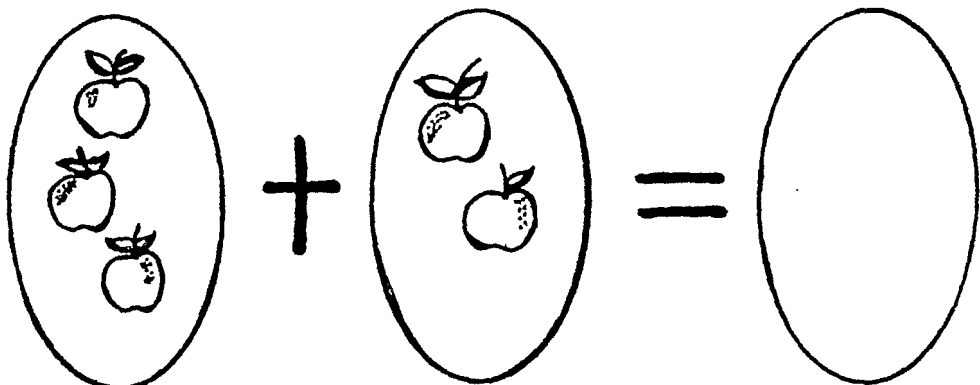
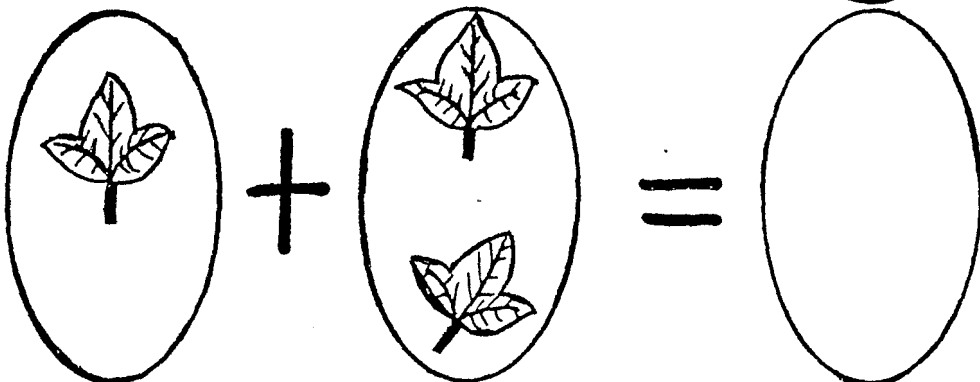
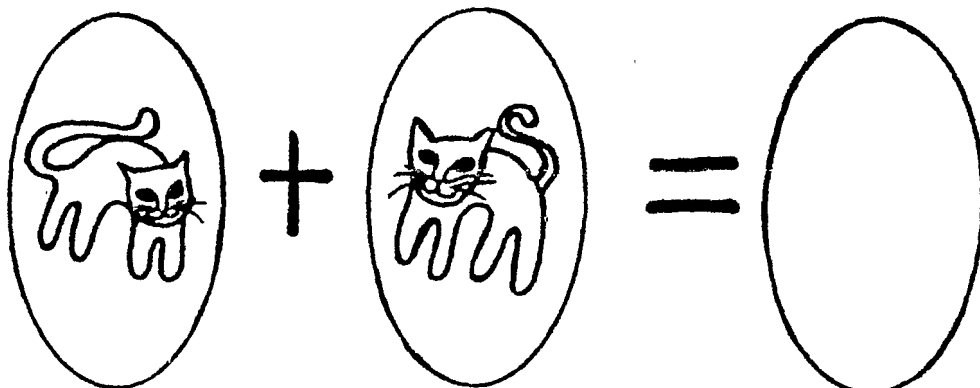
Hier is die
uur-trein. Skryf _____
die tye in wanneer dit
die stasie elke dag
verlaat!

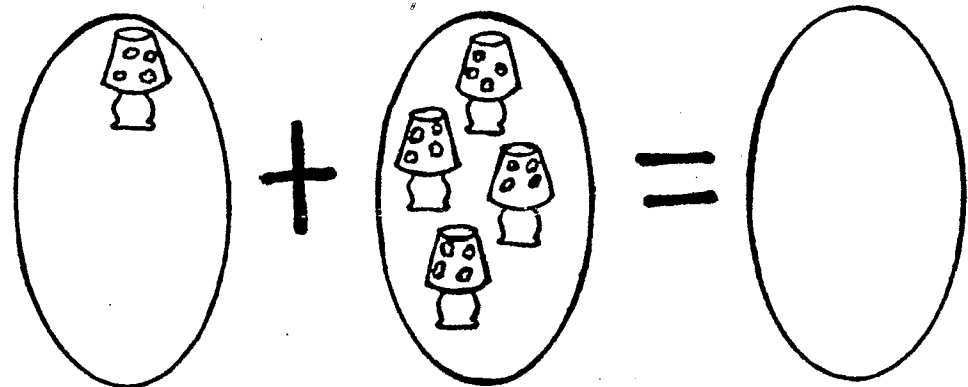
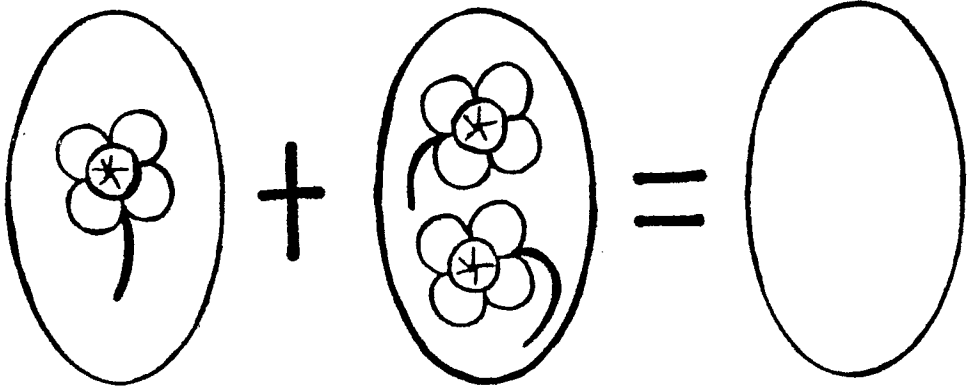
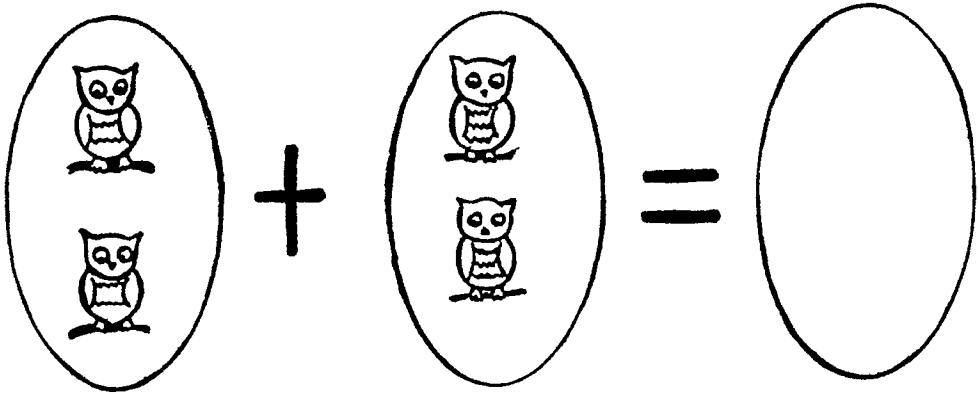
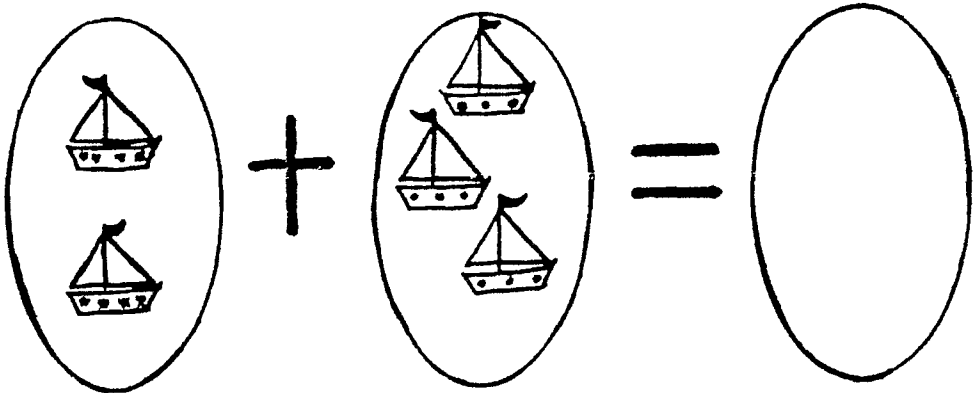
b OLIFANT

c WISKUNDE (1)

c WISKUNDE (2)

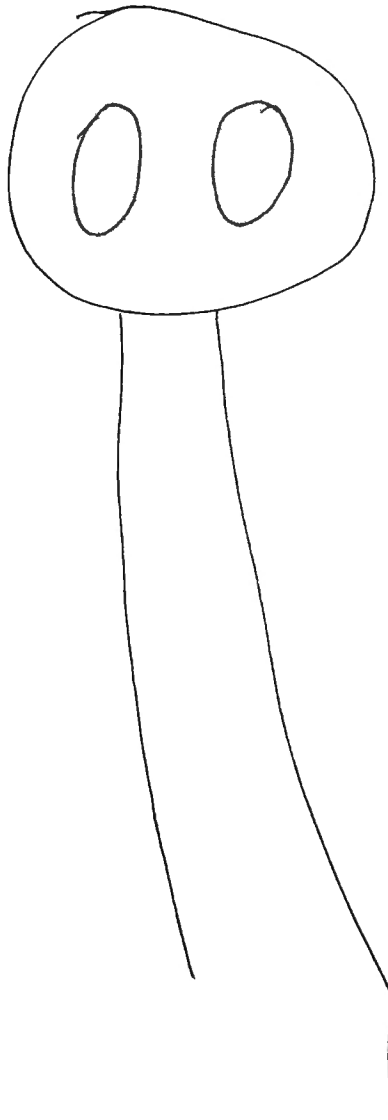
BYLAE C: LIEDERE

ALFABETIESE LYS VAN LIEDERE WAT IN DIE PROGRAM GEBRUIK IS

	NAAM VAN LIED	KOMPONIS	WERKEENHEID
1	AFSTOF	Pienaar, R.	11
2	AS DIE LIGGIE Sê!	Oosthuizen, C.	12
3	BY DIE WINKEL	Van der Wateren, H.	10
4	CAN YOU TELL ME?	Wilson, M.F.	14
5	COBLER, COBLER	Krouse, M.A.	14
6	DOEMTIEKE	Pienaar, R.	16
7	GEBEDJIE	Pienaar, R.	13
8	HANDJIES KLAP	Strydom, F.	2
9	HORLOSIES, DIE	Strydom, F.	3 & 18
10	KIEPIE, KIEPIE	Kromhout, J.	22
11	KLEURE	Pieterse, R.	12
12	KOM TEL SAAM!	Pieterse, R.	6
13	MÔRE	Strydom, F.	2
14	MY BOOTJIE	Strydom, F.	4
15	MY MAATJIE	Strydom, F.	5
16	OLIFANT, DIE	Kromhout, J.	23
17	ONS ORKES	Pienaar, R.	16
18	OP DIE PLAAS	Pienaar, R.	19
19	RANDOMTALIE	Lamprecht, F.	9
20	SEBRA	Pieterse, R.	25
21	SO BLY EK GESOND	Oosthuizen, C.	21
22	TAFELDEK	Pieterse, R.	9
23	TANDJIES	Potgieter, H & Jordaan, B.	21
24	TREINTJIE, DIE	Pienaar, R.	15
25	TWEE KLEIN HANDJIES	Oosthuizen, C.	8
26	TUINMAAK	Van der Wateren, R.	11
27	VOETE, KOPPE, HANDE	Pienaar, R.	8
28	WONINGS	Potgieter, H & Jordaan, B.	7

BYLAE D: RESULTATE (vgl. hfst. 6)**i Liggaamsbegrip****a VOORBEELD VAN 'N KOP-POTELING**

Leerlinge van ongeveer 4-6-jarige ouderdom teken 'n mensfiguur aanvanklik so. Tussen 6-9 jaar word eers meer besonderhede ingevoeg.

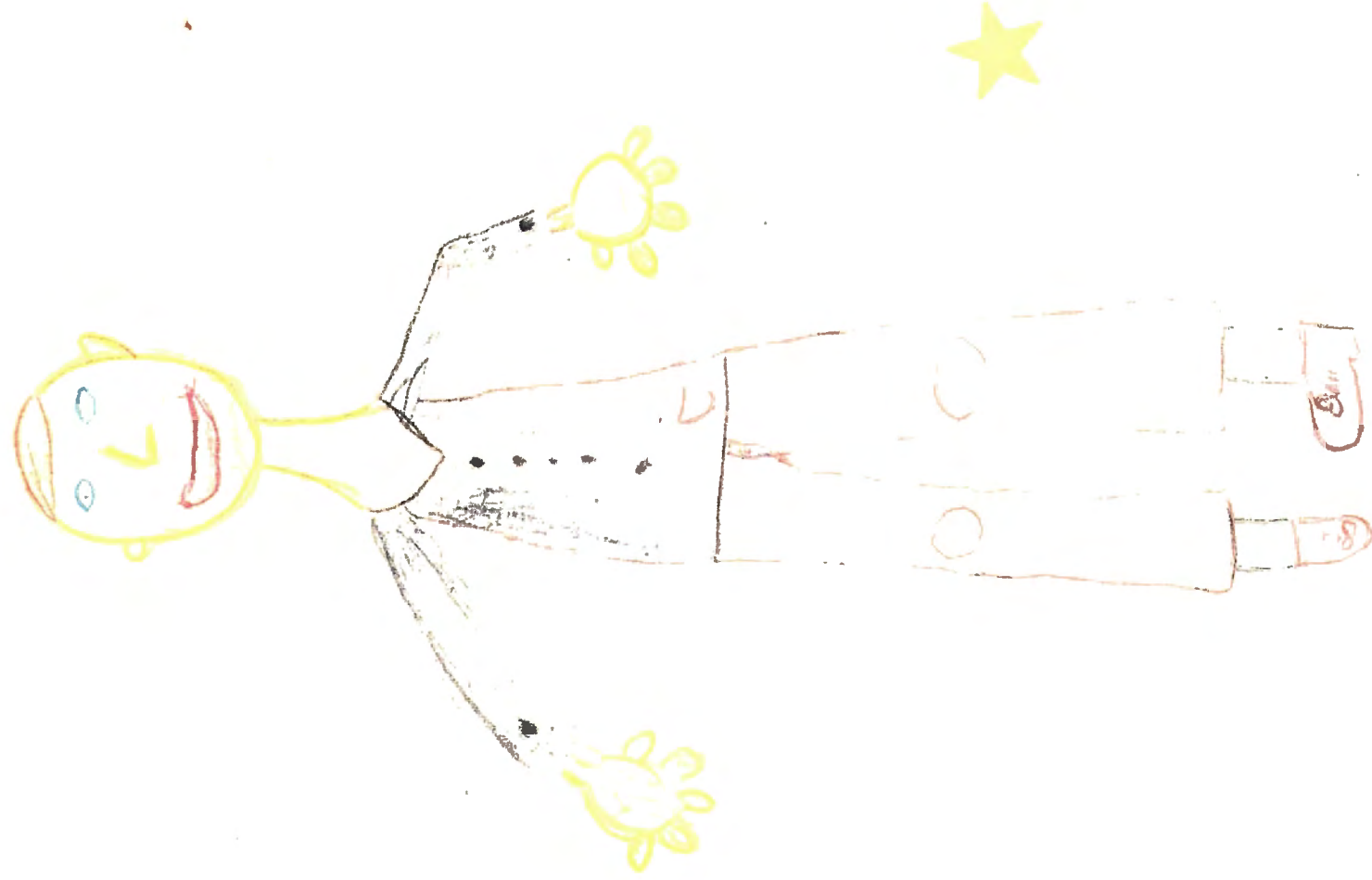
(Van der Merwe & Jacobs, 1992:16)

b LIGGAAMSTEKENINGE VAN GR. I-LEERLINGE

1. Seun: 6 jaar

2. Seun: 7 jaar

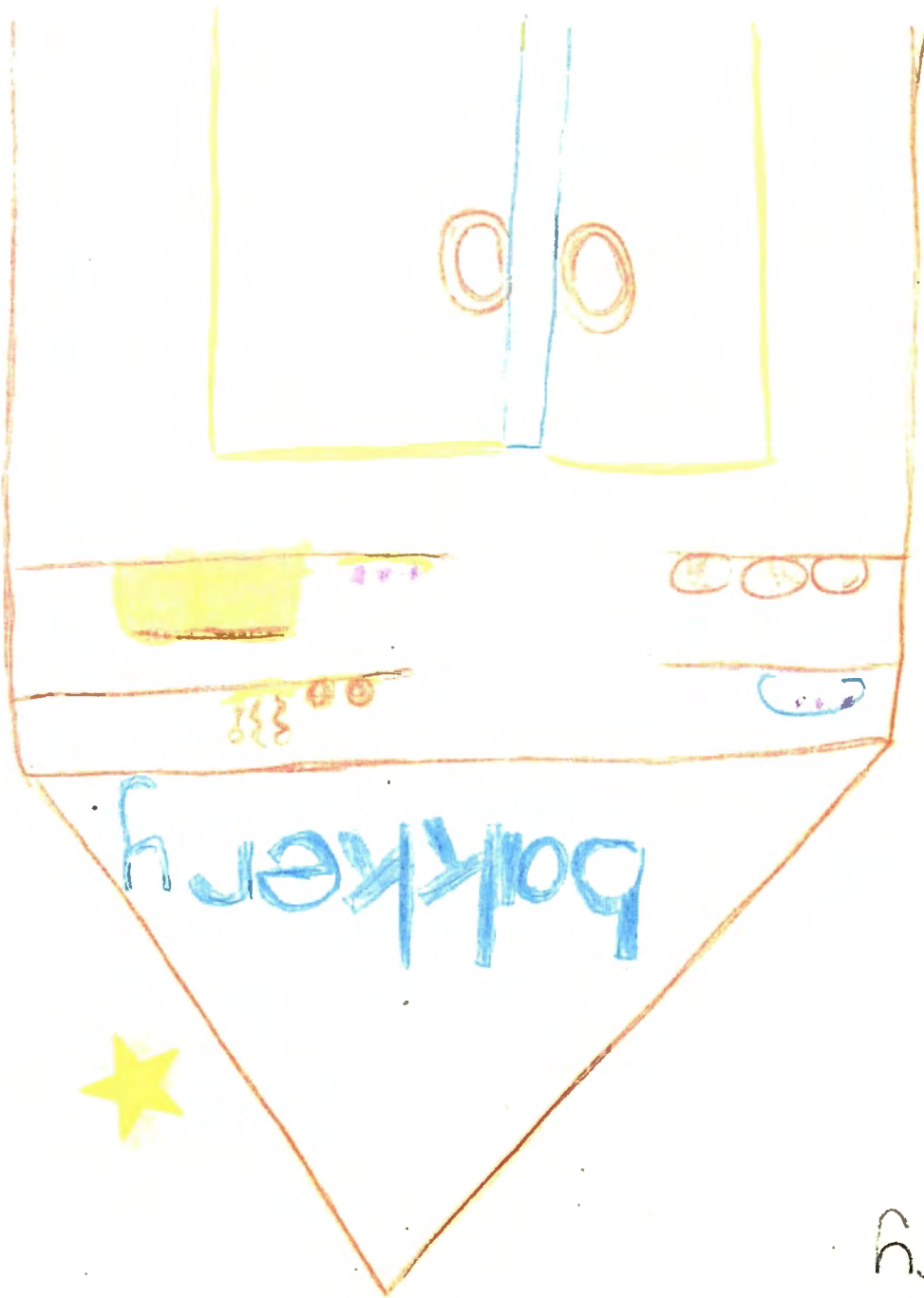
3. Dogter: 7 jaar

c OPMERKINGS

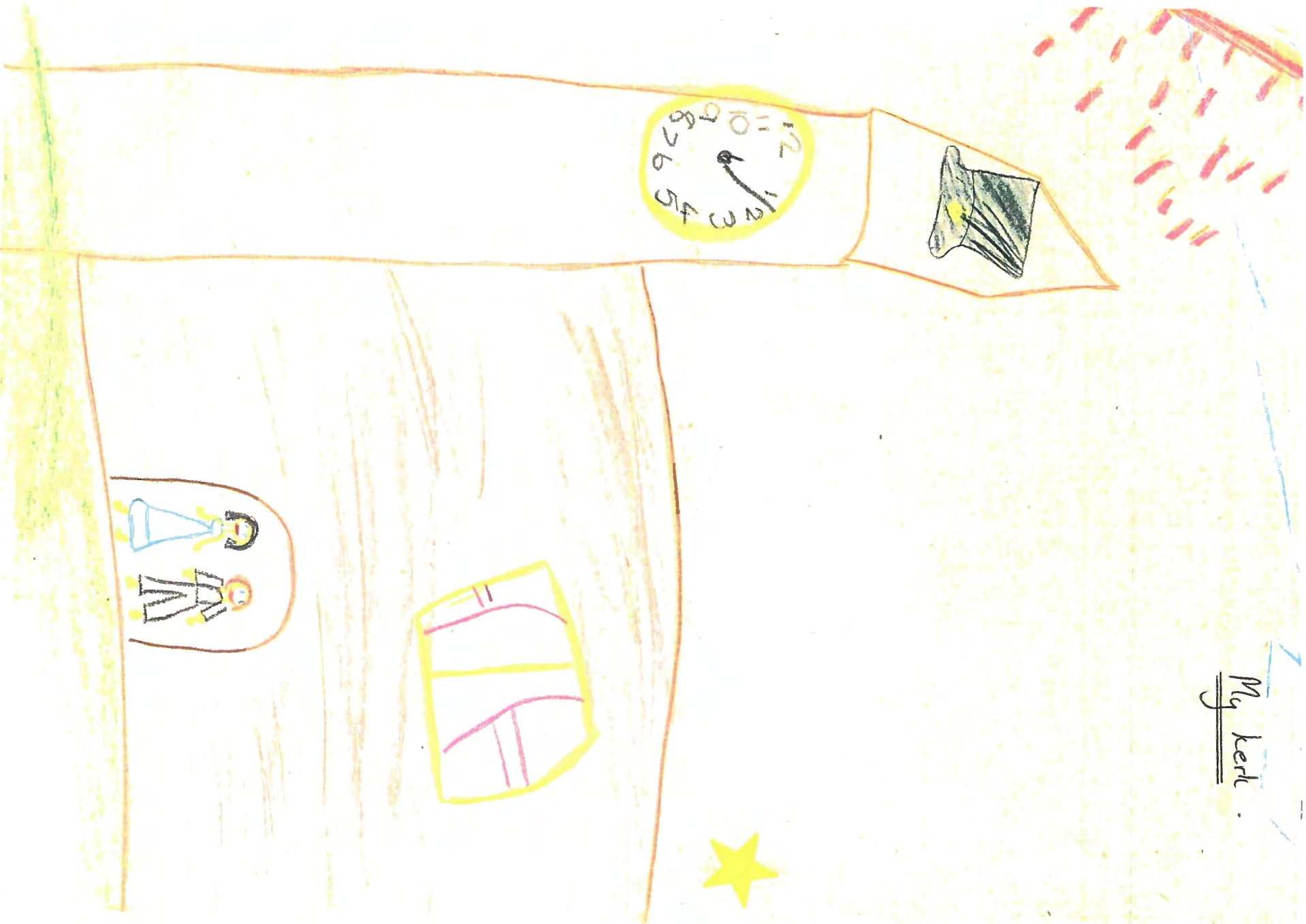
- * Leerlinge het hulle liggame volledig met 'n kop (insluitend hare, oë, neus en mond), lyf, arms (met hande en vingers), asook bene (met voete) geteken. 'n Dogter met baie swak oë, wat pal bril moes dra, het selfs die bril op haar gesig herkenbaar geteken.
- * Dit was opvallend dat die seuns en dogters hulleself met hulle skoolklere aan (en soms met 'n skooltas in een hand) geteken het. Die korrekte kleure van hulle spesifieke skooldrag is deurgaans gebruik. Detail soos sakke, knope en gekleurde strepe op kouse en selfs skoenveters op seunskoene is in enkele gevalle sorgvuldig aangedui (tot knieë binne-in die langbroek) (vgl. 2.10.2.2 (c) en Bylae Di-ii).
- * Van die seuns se tekeninge was wel volledig en die plasing van die liggaamsdele korrek, maar die verhoudings in die tekeninge was nog nie so goed soos by dié van die dogters nie. Die feit dat al die leerlinge by die program betrokke 6-7 jaar oud was, verklaar hierdie verskynsel. In werklikheid was hierdie tekeninge in elke geval ver beter as die normale verwagting (vgl. 2.10.2.2 (c) en Bylae Di).
- * Die meer **kreatief begaafde leerlinge** het 'n A4-bladsy vol geteken, met hulself op die voorgrond en in die agtergrond gras, blomme, 'n boom en/of wolke asook 'n son in die lug, wat daarop dui dat posisie in die ruimte, naas die besonder goeie liggaamsbegrip, ten volle deur hulle gesnap word.

L.W. **GEEN KOP-POTELING**-tekening of 'n skets wat naastenby hieraan herinner, is geteken nie. Die afleiding kan dus gemaak word dat die begrip wat die leerlinge van hulle liggame deur middel van die aktiwiteite in die program opgedoen het, hulle in staat gestel het om dit só akkuraat te kon weergee. **Geen** onderrig om 'n mensfiguur te teken, is vooraf aan hierdie leerlinge gegee nie.

a TEKENING VAN 'N WINKEL : BAKKERY

My kerk

c AFBEELDING VAN SELFGEMAAKTE MUSIEKINSTRUMENTE
(Gr. i-Leerlinge)

